

BM KSK 60. OTURUMU & STK'lar Danışma Toplantısı KADIN VE DEMOKRASİ DERNEĞİ GÖZLEM RAPORU

RABİA ÖTER CANDAN*

Zelal GÜNEL**

* KADEM AR-GE Birimi Kıdemli Uzmanı, Uluslararası Hakemli KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi Yardımcı Editörü

** KADEM Dış İlişkiler ve Projeler Uzmanı

**14-24 Mart 2016
NEW YORK, ABD**

GÖZLEM RAPORU

BM KSK 60. Oturumu kapsamında “İnovasyonda Kadın” Projesini düzenlediği yan etkinlikle tanıtan ve W20 oturumunda konuşan Kadın ve Demokrasi Derneği Başkanı DOÇ. DR. E. SARE AYDIN YILMAZ başta olmak üzere, Kadem Yönetim Kurulu Üyesi AV. BETÜL ALTINSOY YANILMAZ, Kadem Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Dış ilişkiler Komisyonu Başkanı SEZEN GÜNGÖR, Kadem Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomi Komisyonu Başkanı ELİF ESEN, Kadem AR-GE Birimi Kıdemli Uzmanı ve KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi Yardımcı Editörü RABİA ÖTER CANDAN ve Kadem Dış İlişkiler ve Projeler Asistanı ZELAL GÜNEL, BM KSK 60. Oturumuna katılmıştır. Ayrıca, 13 Mart 2016 tarihinde BM KSK Toplantıları kapsamında düzenlenen STK’lar Danışma Toplantısı’na (NGO CSW Forum Consultation Day) KADEM’i temsilen SEZEN ÖZGÜR ve RABİA ÖTER CANDAN tarafından katılım gösterilmiştir.

**14-24 MART 2016
NEW YORK, ABD**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	3
1. BİRLEMİŞ MİLLETLER KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU 60. OTURUMU OTURUM BAŞLIKLARI.....	5
2. BİRLEMİŞ MİLLETLER KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU 60. OTURUMLARI VE İÇERİKLERİ.....	6
2.1. Kadının Güvenlik Ve Barış Süreçlerindeki Rolü, Kadınların Bu Süreçlere Katılımı Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar.....	6
2.1.1. İsrail-Filistin Barış Arayışında Kadınların Rolü Oturumu.....	6
2.1.2. Nijerya'da Kadınların Barış ve Güvenlik Süreçlerine Katılımını Artırmak Oturumu.....	7
2.1.3. Kadın, Barış ve Güvenlik Programı: 1325/2000'den 2242/2015 Kararlarına Kadar BM Güvenlik Konseyi Oturumu.....	8
2.1.4. Sürdürülebilir Barışın Sağlanmasında Dinler Arası Diyalog Oturumu.....	9
2.1.5. Kadınlar ve Genç Kızlar: Zorluktan Umuda Oturumu.....	10
2.2. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar.....	12
2.2.1. Parlamenter Boyutlarıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Oturumu.....	12
2.2.2. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde Başarıya Ulaşmada Kadına Yönelik Şiddet Oturumu.....	13
2.2.3. Kadın ve Genç Kızlara Yönelik Her Türlü Şiddeti Önleme: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Neden Önemlidir? Oturumu.....	14
2.2.4. Kadına Yönelik Şiddeti İlk Elden Önlemede Ulusal ve Uluslararası Yol Haritaları: Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddeti Önleme: Sosyal Değişim, Ulusal Plan ve Kampanyaların Rolü Oturumu.....	16
2.2.5. Kadın ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Temel Sebepleriyle Savaşma Oturumu.....	17
2.2.6. Zambia'da Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddetin Değerlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet Mağdurları Destek Projesi Oturumu.....	18
2.3. İnsan Hakları Çerçevesinden Kadın Mülteci ve Sığınmacılar, Göç ve Savaş Mağduru Kadınlar.....	19
2.3.1. Mülteci Meselesinde Toplumsal Cinsiyet Perspektifi: Kadın ve Genç Kızların, Mülteci ve göçmenlerin Hakları Nasıl Sağlanır ve Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet Nasıl Ele Alınır? Oturumu.....	19
2.4. Kadının Ekonomik Hayata Katılımı, Ekonomik Güçlendirilmesi, Kadın Liderliği ve Girişimciliğinin Desteklenmesi, Sürdürülebilir Kalkınma Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar.....	20
2.4.1. Kadınlar ve Kapsayıcı Küresel Ekonomik Büyüme: Türkiye'nin W20 Deneyimi Oturumu.....	20
2.4.2. İnovasyonda Kadın Projesi Oturumu.....	22
2.4.3. Daha Az Öncelikli Alanlarda Kadının Güçlendirilmesi: İran Örneği Oturumu.....	23
2.4.4. İslam İşbirliği Teşkilatı Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesi Oturumu.....	24
2.4.5. Bilim ve Teknolojide Daha Fazla Kadın: Geleceğe Bir Yatırım Oturumu.....	25
2.4.6. Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Uygulanması: Hesap Verilebilirlik için Araçlar Oturumu.....	25
2.4.7. Kadının Ekonomik Güçlendirilmesi Oturumu.....	27
2.4.8. İş Dünyasında Kadın Liderler Oturumu.....	28
2.5. Cinsiyet Eşitliği/Adaleti Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar.....	28
2.5.1. Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Kadının Statüsü Komisyonu ile Bağlantısı Oturumu.....	28
2.5.2. Taahhütten Harekete: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Doğru Küresel Liderler'in Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi (GEWE) Projesi Vaatlerinin Değerlendirilmesi Oturumu.....	30
SONUÇ.....	32
KAYNAKÇA.....	35

SUNUŞ

8 Mart 2013 tarihinde kurulan Kadın ve Demokrasi Derneği; genelde insan hakları ve özelde kadın haklarından hareketle, kadının erkeği erkeğin kadını tamamladığı cinsiyet adaletini referans alan, tek tip kadın anlayışına karşı, farklılıkların kadını ve demokrasiyi zenginleştirdiğini benimseyen, ailenin birlikteliğini ve devamlılığını önceleyen, kadın ve erkeğin mevcut fırsatlara ve olanaklara eşit oranda sahip olması gerektiğini savunan, demokratik mekanizmaları kullanarak, siyasal sosyal ve ekonomik kalkınmada kadının temsil oranını arttırmayı hedefleyen bir sivil toplum kuruluşudur. KADEM, kadının insan haklarına, demokrasiye, hukukun üstünlüğüne ve temel özgürlüklere saygının geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye merkezli olarak ulusal ve uluslararası ölçekte savunuculuk faaliyetleri geliştirmekte ve yürütmektedir.

Kurulduğu günden bu yana KADEM, kadının insan haklarına yönelik yürüttüğu fikirsel çalışmaların yanı sıra, sahada kadınların sorunlarına yakından temas edip ulusal ve uluslararası lobicilik faaliyetleri ile bu sorunlara çözüm önerileri sunma noktasında toplumsal hafızamızı yoklayarak ileriye dönük hedefler oluşturmaktadır. Bu hedefler doğrultusunda KADEM, her yıl katıldığı Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu oturumlarında uluslararası network ağına bizzat dâhil olarak Türkiye’deki kadının sesini tüm dünya ülkelerine duyurmaktadır.

BM tarafından düzenlenen, adaletsizliğin ve eşitsizliğin sebep olduğu sorunların tartışıldığı oturumlarda yer alan ve kadın hakları konusunda küresel standartların oluşturulma süreçlerine dahil olup bu süreçleri yerinde izleyen KADEM, bu yıl 14 Mart 2016’da BM bünyesinde bir yan etkinlik gerçekleştirmiştir. “Inovasyonda Kadın” Projesinin tanıtıldığı yapıldığı yan etkinlikte geliştirdikleri bilimsel ve teknolojik projelerle ödül alan kadın girişimcilerin KADEM tarafından New York’ta düzenlenen BM yan etkinliğine katılımı sağlanarak deneyim paylaşımında bulunmaları sağlanmıştır. Yan etkinlik çerçevesinde, KADEM Genel Başkanı Doç. Dr. E. Sare Aydın Yılmaz başta olmak üzere, proje ortaklarından TÜBİTAK MARTEK Genel Müdürü Orhan Çömlek, 360 TV Genel Yayın Yönetmeni İlkin Kavuncu ve Interaktif Cloud Medya Sistemleri Proje Finalisti Servet Açıkalin Inovasyonda Kadın Projesi yan etkinliğinde konuşmalarıyla yer almıştır. 16 Mart 2016 tarihinde BM KSK 60. Oturumu kapsamında düzenlenen Türkiye Yan Etkinliğinde ise, ilk kez 2014-2015 G20 Türkiye Dönem Başkanlığında kurulan bir G20 açılım grubu olan Kadın 20 (Women20) konusu gündeme taşınarak, Türkiye’nin Kadın 20 deneyimi paylaşılmıştır. Yan etkinlik, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı heyeti başkanlığında, T. C. Kadının Statüsü Genel Müdürü Gülser Ustaoglu, KADEM Genel Başkanı Doç. Dr. E. Sare Aydın Yılmaz, W20 Başkanı Gulden Turktan, KAGİDER Başkanı Sanem Oktar, TİKAD Başkanı Ayşe Kadayıfçı–Orellana, Ankara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Arif Şayık Türkiye’nin G20 Sherpa’sı Ayşe Sinirlioğlu’nun katılımıyla BM Kadın Örgütü İcra Direktörü Lakshmi Puri moderatörlüğünde gerçekleştirilmiştir. Oturumda, ilk kez Türkiye’de gerçekleştirilen Kadın 20 (W20) Zirvesi’nin sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde kadının ekonomiye katılımını arttırmak üzere sunulan çözüm önerileri, G20 ülkelerine bu konuda yapılan çağrı ve talepleri içermesi bakımından dünya çapında önemine değinilmiş ve Türkiye’nin W20 tecrübesine ilişkin görüşler sunulmuştur.

Yan etkinliklerin ve oturumların yanı sıra, BM KSK 60. Oturumu çerçevesinde 13 Mart 2016 tarihinde dünya çapında STK'ların bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunduğu Sivil Toplum Kuruluşları Dayanışma Toplantısı'na KADEM tarafından katılım sağlanmıştır. Sivil toplumdan önemli kadın liderlerin aralarında bulunduğu panellerde STK'ların talepleri ve BM'nin bu taleplere yönelik bakış açısı gözlemlenerek, işbirliği konusunda çeşitli STK'larla bir araya gelinmiştir. Toplantıda, KADEM tarafından BM KSK 60. Oturumu çerçevesinde düzenlenen yan etkinliğin duyurusu yapılmıştır.

BM Kadının Statüsü Komisyonu 60. Oturumunda bu yılın ana teması ise, "Kadınların Güçlendirilmesi ve Bunun Sürdürülebilir Kalkınmayla İlişkisi" olarak belirlenmiştir. Bu temanın yanı sıra, geçen yıl düzenlenen BM 59. Oturumunun ana teması olan "kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin engellenmesi ve ortadan kaldırılması" başlığında daha önce kabul edilen sonuçların yeniden gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmiştir. 25-27 Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde 193 ülke tarafından kabul edilen ve Bin Yıl Kalkınma Hedeflerinin Üzerine inşa edilen '2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi' ile birlikte, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında toplumsal cinsiyete duyarlı çözüm önerileri, kadın liderliğinin desteklenmesi ve "hiç kimsenin geride bırakılmaması" amacı doğrultusunda, farklı ülke deneyimleri çerçevesinde kadının sürdürülebilir kalkınma içerisindeki rolü ve güçlendirilmesi konusu ele alınmıştır. Bunun yanı sıra, yeniden gözden geçirilecek tema olması itibarıyla, kadına yönelik şiddet, çocuk gelinler, siber şiddet, cinsiyet ayrımcılığı, şiddet içeren aşırılık, çocuklara ve engellilere karşı şiddet, kadın kaçakçılığı gibi konular da müstakil oturumlarda ele alınmıştır.

Bu raporda, BM KSK 60. Oturumu çerçevesinde yürütülen etkinliklere ve oturumlara ilişkin geniş çaplı bir bilgi sunmanın ötesinde, BM bünyesinde düzenlenen oturumlarda öne çıkan temalar ve paylaşılan farklı yaklaşımlara yönelik bir değerlendirme yapılacaktır. Aynı zamanda, kadına ilişkin dünyanın gündeminde yer alan konular ve uygulamalar ele alınarak, Türkiye ile karşılaştırmalı incelenecektir. Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma ve kadının güçlendirilmesi alanında izlediği politikalar gözden geçirilerek, bu alanda yapılmış olan düzenlemelere ve girişimlere de raporda yer verilecektir. Sivil toplum nezdinde düzenlenen bu oturumlarda, KADEM başta olmak üzere kadın hakları savunuculuğu yapan STK'ların, uluslararası kurum ve kuruluşların, siyasilere ve bürokratların, karar mekanizmalarının kadına ilişkin bakış açıları birlikte ele alınacaktır.

1. BİRLEMİŞ MİLLETLER KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU 60. OTURUMU OTURUM BAŞLIKLARI

BM KSK 59. Oturumu çerçevesinde düzenlenen toplantılarda yoğunlukla üzerinde durulan ana başlıklar şu şekilde sıralanabilir:

- Kadının Güvenlik ve Barış Süreçlerindeki Rolü, Kadınların Bu Süreçlere Katılımı
- Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi
- Cinsiyet Eşitliği/Adaleti
- Kadınların Politikaya ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı
- Kadının Ekonomik Hayata Katılımı, Ekonomik Güçlendirilmesi, Kadın Liderliği ve Girişimciliğinin Desteklenmesi, Sürdürülebilir Kalkınma
- İnsan Hakları Çerçevesinden Kadın Mülteci ve Sığınmacılar, Göç ve Savaş Mağduru Kadınlar

2. BİRLEMİŞ MİLLETLER KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU 60. OTURUMLARI VE İÇERİKLERİ

2.1. Kadının Güvenlik Ve Barış Süreçlerindeki Rolü, Kadınların Bu Süreçlere Katılımı Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar

2.1.1. İsrail-Filistin Barış Arayışında Kadınların Rolü Oturumu

Düzenleyen: Filistinlilerin Vazgeçilmez Haklarını Uygulamaya Geçirme Komitesi Çalışma Grubu

Kadın, Barış ve Güvenlik Savunucusu ve İnsan Hakları İzleyicisi Sarah Taylor konuşmasına toplumsal çatışmaları önlemede toplumsal cinsiyet perspektifinin temel olarak alınması gerektiği ve bu perspektifin özünde de kadının her türlü karar alma mekanizmasına katılımının yattığı vurgusu ile başladı. Dünyada kadınların katılımının tam olarak ne anlama geldiğinin tam olarak anlaşılmadığına dikkat çeken Taylor önce bu kavramın netleştirilmesi gerektiğine değindi. Kadınların sadece masa başında oturarak kadın hakları hakkında konuştuğu yönündeki genel varsayıma karşı çıkan Taylor, kadın haklarını korumanın, konuşmanın ve bu yönde çalışmalar yapmanın sadece kadınların değil herkesin sorumluluğu olduğunu vurguladı. Nüfusun yarısını oluşturan kadınların haklarını savunmanın, karar mekanizmalarında oturan yalnızca bir kadına ait bir sorumluluk değil herkesin meselesi olduğunu ekledi. Taylor konuşmasında son olarak hiçbir sistemin kadın haklarının tesis edilmesinde mükemmel olmadığını fakat bu gerçeğin karar alma mekanizmalarında ve barış süreçlerinde daha fazla kadına yer vermemenin bir bahanesi niteliğinde olmayacağını belirtti.

Filistin'deki kadınların karar alma mekanizmaları ve barış süreçlerine katılımında yaşanan gelişmelerden bahsettiği konuşmasında Ramallah Al-Mustakbal Kurumu Yasal Temsilcisi ve Barış Temsilcisi Hiba Hussein, Filistinli kadınların 1948'den önceki dönemde yaşanan işgale karşı direnişte kadınların önemli rol oynadıklarına değindi. Hussein o dönemde kadınlar için yardım/ hayır işlerine, sosyal hizmet çalışmalarına ve gönüllü faaliyetlere dâhil olmanın doğal ve normal bir süreç olarak geliştiğini ve bu sürecin planlı bir politika, bir gündem, liderler tarafından alınan bir karar ve bir feminist hareket olarak gelişmediğini vurguladı. Hussein durumu Filistin'de sosyal bir mesele olarak mülteciliğin hep var olduğunu fakat halen politik liderler tarafından kadının karar alma mekanizmaları ve barış süreçlerine katılımının söz konusu olmadığını ifade ederek özetledi.

Hiba Hussein Filistin'de 1994'te ilk defa kadınlar da dâhil olmak üzere tüm Filistinlilerin eğitim, kalacak yer, kovuşturma özgürlüğü haklarını içeren yasal düzenlemelerin genişletildiğini belirtti. Bu düzenlemelerden sonra kadınlar doktor, avukat ve parlamento üyesi olmaya başladılar. Fakat yeni açılan iş alanlarında da cam tavanın ortadan kalkması için çalışmalar yapmak gerekiyordu. Hussein bu çalışmaların sonuç verebilmesi için kadınların müzakere gücü elde etmesi gerektiğini ve bunun da karar alma mekanizmalarında kadınların daha fazla yer alması gerektiği bilincinin yavaş yavaş yayılması ile gerçekleşeceğini vurguladı.

Hussein, Kudüs'te işgalden dolayı ortaya çıkan özel durumdan dolayı iş fırsatlarına ulaşmada kadınların erkeklerin sahip olduğu kadar fırsata sahip olmadığını belirtti. Özellikle Doğu Kudüs'teki Filistinli kadınların çalışmak için İsrail tarafına gitmek istemedikleri ve dolayısıyla Kudüs'teki kadınların yüksek oranda işsizlik ile karşılaştıklarını vurguladı. Filistinli yetkililerin

bir yasa tasarısı düzenlemesiyle mevcut yasaları kadına daha duyarlı hale getirmeleriyle toplumdaki bilinç ve duyarlılık seviyesi arttı. Husseini daha önceden kadın patronla çalışmayı bir utanç olarak gören erkekler için durumun şimdi daha normalleşmeye başladığını ifade ediyor. Fakat buna halen kadınlar için oluşturulmuş bir program ve gündemin olmadığını da ekliyor.

Barış İçin Kadın Koalisyonu Yönetim Kurulu Üyesi Lihi Joffe konuşmasında, kendi deneyimlerinden yola çıkarak Filistin-İsrail barışının sağlanması sürecinde kadınların önemine değindi. Kudüs'te insan hakları savunucusu olarak çalışmaya başlayan Joffe, şiddet tehdidi altında yaşayan Filistinlilerin günlük hayatlarıyla ilgilendi. Joffe ayrıca bir kadın olarak günlük hayatta şiddetin nasıl göz ardı edildiğini ve cinsel taciz/şiddet olaylarının kamusal alandaki ilgisizlik ve görmezden gelmeyle ne kadar yakından alakalı olduğunu da sözlerine ekledi.

İsrail'de yaşayan Filistinliler ve Yahudilerin düşünceleri, fikirleri ve var olan uygulamaları değiştirebilmek amacıyla birlikte hareket etmek için güvenli bir ortama ihtiyaç olduğunu belirten Lihi Joff, kurdukları Barış İçin Kadın Koalisyonunun rolünü taraflar arası iletişim ve bir bağ kurmak olarak ifade ediyor Lihi Joff. Bu bağlamda koalisyonun hedeflerinden birinin de Filistinliler ve İsraililer arasında sürdürülebilir bilgi akışını sağlamak ve kamuoyunda bir baskı yaratmaya çalışmak olduğu belirtiliyor. Koalisyon Filistinli ve İsraili ortak paydası adalet, insan hakları ve herkes için itibar olan 10 farklı organizasyondan oluşuyor. Geçtiğimiz yıllarda koalisyon bağımsız bir STK oldu. Koalisyonun aktivist gruplar tarafından kullanılan bir faaliyet merkezi bulunuyor.

2.1.2. Nijerya'da Kadınların Barış ve Güvenlik Süreçlerine Katılımını Artırmak Oturumu

Düzenleyen: Nijerya Federal Kadın İşleri ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı

Nijerya Federal Kadın İşleri ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı'nın düzenlemiş olduğu etkinliğin açılış konuşmalarında barış ve güvenliğin sağlanmasında öne çıkan 4 yükümlülüğten bahsedildi. Bu yükümlülükler; kadının katılımı, kadının desteklenmesi ve yükseltilmesi, uygulama ve kovuşturma, kadının korunması olarak belirtildi. Bakanlığın kadının ekonomik olarak güçlendirilmesin, çocukların eğitimi, ve çocukların eğitimi gibi 3 alanı öncelikle kararına ve Nijerya'da özellikle çocukların ve genç kızların güvenliği konusunda aileler ve kadınların rolünün oldukça önemli olduğuna değinildi. Boko Haram tehdidiyle savaşmak için kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanında kadın ve çocuklar için sosyal destek sağlayan firmaların, kurumların ve düzenlemelerin öneminin çok büyük olduğuna dikkat çekildi.

BM Kadın Birimi Batı ve Orta Afrika Bölge Direktörü Diana Ofwana ise konuşmasında Kuzey Nijerya'da 3 yıldır uygulanan Kadının Barış ve Güvenlik Süreçlerine Dâhil Edilmesi Programından bahsetti. Ofwana bu programın her biri kendi özel amacı doğrultusunda 3 unsurdan oluştuğuna değindi ve bu unsurları; çatışma önleme, arabuluculuk ve barış inşasında kadının rolünü güçlendirmek, çatışmanın genç kızlar ve kadınlar üzerindeki etkisini azaltmak ve BM Güvenlik Konseyinin 1325 kararlarının uygulanması için uygun ortamı inşa etmek, ve Nijerya'da cinsiyet eşitliği taahhüdünü yaygınlaştırmak olarak tanımladı. Bu program kapsamındaki bütün girişimlerin ise kadın gruplarını, kurumlarını, sivil toplum örgütlerini, medya

ve cinsiyet eşitliği savunucularını diğer kuruluşlarla birlikte sonuç odaklı bir stratejiyle koordine etmek üzere kurulduğunu sözlerine ekledi.

Ofwana yaptıkları çalışmalar doğrultusunda programın BM Güvenlik Konseyi Kararlarından 1325 ve 1888'in öngördüğü çatışmaların çözümünde ve kalıcı barışın inşasında kadın ve gençlerin özel ihtiyaçlarını içeren toplumsal cinsiyet perspektifi ile uyumlu hale getirildiğini ifade etti. Resmi başlangıcı AB ve Nijerya Federal Hükümeti arasında 24 Mart 2014 tarihinde imzalanan anlaşma ile olan programın amaçları; kadının her seviyede kriz/çatışma yönetimine dâhil edilmesini desteklemek, kadınların ve genç kızların insan haklarına dayalı koruma mekanizmalarına erişim imkânlarını artırmak ve BM Güvenlik Konseyi kararlarının sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasını sağlamak olarak tanımlanmıştır. Programın ana ortakları; devlet, yerel otoriteler, sivil toplum, BM bölge temsilcilikleri, toplum, akademisyenler, araştırma kurumları ve medyadır. Program çerçevesinde yapılan faaliyetler sivil toplum ve kamu için kapasite geliştirme eğitimleri, barış ve güvenlik için sosyal ağlar, bakanlık ve devlet için teknik destek sağlamak olarak belirtildi. Ofwana bunların dışında barış sürecinde kadının kapasitesini artırmak için çalışılması, kadının liderlik ve barış inşa etme rolünün desteklenmesi, yerel kapasitelerin geliştirilmesi ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi gerektiğini önemle ifade etti.

2.1.3. Kadın, Barış ve Güvenlik Programı: 1325/2000'den 2242/2015 Kararlarına Kadar BM Güvenlik Konseyi Oturumu

Düzenleyen: Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu (ECLAC) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)

Oturum kadınların güçlendirilmesi, temsil güçlerinin artması, katılımı ve liderliğinin desteklenmesinin temel faktörleri, kadınlar için daha iyi koruma sağlanması ve kadınların barış süreçlerine katılımının garanti altına alınması ve çatışma alanlarında ortaya çıkan şiddetin her türlüşüne karşı mücadele edilmesidir ana fikri etrafında gerçekleşti. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ve Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu İspanya Krallığı işbirliği ile birlikte barış inşa sürecine katkı sağlamak amacıyla Kadın, Barış ve Güvenlik Programı'nı geliştirdi. Bu programın temel anlayışına göre; üye devletler, Birleşmiş Milletler ve sivil toplum örgütlerinin rolü; kadın, barış ve güvenlik sürecindeki BM Güvenlik Konseyinin 1325 kararlarından doğan uygulamalarda ortaya çıkan zorlukları ve sürecin ilerlemesini incelemede kilit öneme sahiptir. Kadınların ve genç kızların korunması ve güçlendirilmesi; çatışmaların önlenmesi, çözümü, korunması ve barış inşasında oldukça önemlidir. Bu da geliştirilmiş sorumluluklar ve farkındalık gerektirir ve dolayısıyla barışı koruma güçleri ve diğer ulusal ve uluslararası paydaşların cinsiyet eşitliği kapasitelerini geliştirmesi, kadınların ve genç kızların güçlendirilmesi ve geliştirilmesi, çatışma ve çatışma sonrası ortamda haklarının korunması için olmazsa olmaz bir gerekliliktir.

Barış inşası ve sürdürülebilir kalkınmanın ilişkisi ve 2030 gündeminin ele alındığı panelde kadınların ekonomi, politika ve sosyal hayat gibi hayatın her alanına dâhil edilmeden hiçbir barış ve güvenlik ortamının sağlanamayacağı belirtildi. Ve bu noktada eğitim kapasitesinin

artırılması programları ve kadının katılım gücün artırıcı kamu politikaları geliştirmenin önemi öne çıkarıldı. Çatışmaların çözülmesinde toplumsal cinsiyet perspektifinin inşa edilmesi, çatışma alanlarında ve çatışma sonrası süreçlerde kadın haklarının korunması gereklidir ve bu sürece sivil toplumun dâhil olması önemlidir vurgusu yapıldı.

Panelde konuşmacı olarak yer alan İspanya Savunma Bakanı Adoracion Mateos Tejada, Nepal Ulusal Eylem Planına değindi. Ulusal eylem planında kadınlarla alakalı düzenlemelerin BM Güvenlik Konseyinin 1325 kararları ile ilişkililik bağlamında revize edildiğine ve bu sayede kadının haklarının öncelenmesi konusunda önemli başarılar elde edildiğine dikkat çekti.

Oturumda dikkat çekilen ve barış, güvenlik kapsamında değerlendirilen bir başka konu da Suriyeli mültecilerin durumu oldu. Suriyeli yerinden edilmiş kadınlar ve çocuklar, iklim değişikliği ve iklimden dolayı ortaya çıkan hastalıklar kadınlar için uzun vadede ortaya çıkan tehditler olarak değerlendirildi. Çok boyutlu zorluklara mücadelenin daha çok önem verilmeye ihtiyacı olduğu vurgulandı. Sonuç olarak oturum boyunca tekrar tekrar vurgulandığı üzere çatışmaların çözülmesi, barış ve güvenliğin sağlanması kırılgan bir grup olan kadınlar için öncelikli politikalar gerektiren alanlardır ve bunun çözümünde ise BM Güvenlik Konseyinin 1325 kararlarının öngördüğü kadın hakları ve toplumsal cinsiyet perspektifinin tesis edilmesi hayati önem taşımaktadır.

2.1.4. Sürdürülebilir Barışın Sağlanmasında Dinler Arası Diyalog Oturumu

Düzenleyen: ABD Orta Doğu Barışı Daimi Gözlemci Misyonu ve İslam İşbirliği Teşkilatı Elçiliği

Sürdürülebilir barışın sağlanmasında dinler arası diyalogun rolü ve bunda kadının nereye konumlandırılması gerektiğinin tartışıldığı oturum, küreselleşen dünyada günlük hayatta farklı dinler ve farklı kültürlerin birbiriyle her zaman karşı karşıya kalmakta olduğu vurgusuyla başladı. Dinler arası diyalogun ise bu noktada kadınların farklı inançların bir araya gelerek bakış açıları ve fikirlerde olumlu değişiklikler yapılmasına katkı sağlamasında önemli bir yöntem olduğu ifade edildi. Kadınların çoğunlukla diplomatik alanda din ve inanç konularında konuşma fırsatlarından mahrum olduğu ifade edilirken bu bağlamda Orta Doğu Barışı Daimi Gözlemci Misyonu'nun savunmak değil, sorgulamak; anlaşmazlık değil öğrenmek; ikna etmek değil keşfetmek eğiliminde olduğu vurgulanmıştır.

Barış süreçlerine kadınların katılımının şiddeti azaltmada çok etkili olmasının yanında barış sürecine özellikle yerel toplumdan katkılar geldiğinde kadınların daha çok etkin olduğu belirtildi. Bu bağlamda dindar kadınların çatışmaların çözümünde önemli avantajlara sahip olduğu çünkü bu kadınların kendi yerel dini gruplarında oldukça aktif oldukları ve bu topluluklarda herhangi birinden daha fazla etkiye ve yaptırım gücüne sahip oldukları önemle vurgulandı.

Farklı dinden kadın temsilcilerin konuşmacı olarak yer aldığı panelde ortak vurgu dini kadın liderlerin çatışmaların çözümünde birçok yöntem ve kişiden daha etkili bir kaynak olduğu

yönünde oldu. Panelistlerin ortak kanısına göre; toplum içerisindeki deneyimleri ve nüfuzları, birçok iç çatışmanın temel sebeplerinden olan marjinal gruplar, önyargı ve ayrımcılığın önlenmesine karşı kadınları avantajlı konuma geçirmektedir. Birçok insan dini bir ayrımcılık kaynağı olarak görmesine rağmen aslında din çözüm için bir kaynak olabilir. Bu bağlamda panelistler kadınları da bu diyalogun inşasında önemli bir yerde konumlandırarak toplumların dini kadın liderlere barış inşasında sorumluluk vermesinin önemini vurguladı.

2.1.5. Kadınlar ve Genç Kızlar: Zorluktan Umuda Oturumu

Düzenleyen: BM Kamu Bilgileri Birimi, Siyahi Kadınlar Ulusal Konseyi, Sürdürülebilir Kalkınma STK Komitesi-NY, Küresel Aile, Uluslararası Kadın Konseyi, Müslüman Amerikan Liderler Birliği, Ukrayna Kadın Kuruluşları Federasyonu, Afrika Kalkınma Değişim Ağı

Müslüman Amerikan Liderler Birliği (MALA) başkanı Zainab Zeb Khan'ın moderatörlüğünü yaptığı panelde vahşi bir asit saldırısına uğradıktan sonra bir umut ışığı olan Monica Mahendra Singh, erken ve çocuk evlilik mağduru Naila Amin, İsrailde bir otobüs bombalaması olayı yaşadıkdan sonra hayatta kalan ve Strengh to Strengh'in kurucusu olan Sarri Singer ve vahşi Rwanda katliamında hayatta kalan Conslee Nimshiwe kendi deneyimlerini paylaştılar. Zainab Zeb Khan bu kadınların her biri kendi hikayelerinin savaşçıları, değişim yaratan öncüsü olduğu vurgusunu yaptıktan sonra sözü hikayelerini anlatmak üzere kadınlara bıraktı.

Kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında çalışmalar yapan bir aktivist olan Monica Singh, Mahendra Singh vakfının da kurucusu. 10 yıl önce bir asit saldırısına uğrayan Singh konuşmasında tekerlekli sandalyeyle geçen hastalık sürecinden BM'de konuşma yaptığı ana kadar geçen sürede yaşadıklarını paylaştı. 46 ameliyat geçirdiğini ve asit saldırısından sonra vücudunun %65'inin kullanılmaz durumda olduğunu, moda tasarımı eğitimini tamamlamak için okula döndüğünde ise herkesin ona bir yabancıymış gibi davrandığından bahsetti. Çok zor süreçlerden geçen Singh, zaman geçtikçe ağlamanın bir yarar sağlamadığı ve bir zaman kaybı olduğunu anladı ve kendini meşgul etmek ve başkalarına faydalı olabilmek için babasıyla birlikte Mahendra Singh Vakfını kurdu. Mahendra Singh Vakfı (MSF), mağdurlarına fiziksel ve cinsel istismar, asit saldırıları, tecavüz ve aile içi şiddet olaylarından kurtulma yolunda güven ve güçlerini yeniden inşa etmelerinde yardımcı olmayı hedefleyen bir kuruluştur. MSF, hayatlarını yeniden yapılandırmada hayatta kalanlara danışmanlık, eğitim, tıbbi bakım eğitimi vermede farkındalık yaratacak ve toplumu harekete geçirecektir. Singh bu vakıf için çalışmalar yaptıkça yaşadığı saldırının travmasından kurtulup bu yaşadıklarını hayatını değiştirmek için bir fırsata dönüştürme fikri üzerinde durmaya başladı. Bu kaza onun hayata daha pozitif bakabilmesini sağladı. Bunu farkettikten sonra tüm enerjisini taciz, ev içi şiddet, asit saldırıları gibi her türlü şiddet mağduru genç kızlara hayatın bu olayla son bulmayacağını anlatmaya adadı.

22 yıl önce 14 yaşındayken Rwanda katliamını yaşayan Conslee Nimshiwe, günlük hayatlarını birlikte geçirdikleri komşuları olan insanların ailesini ve etrafında olan herkesi öldürmeye çalışmasını izlemenin oldukça travmatik olduğunu ifade ederek konuşmasına başladı.

Nimshiwe, birçok kadın ve genç kızın silah kullanmak zorunda kaldığını, birçok genç kızın ise çete liderleri tarafından zorla tutulma ve tecavüze maruz kaldığını da ekledi. Babası ve 3 erkek kardeşi saklandıkları yerde öldürülen Nimshiwe ise çeteler tarafından zorla tutuldu, tecavüze uğradı fakat sonrasında annesinin yanına dönmeyi başarabildi. Bu olayı yaşadktan sonra bir daha diğere genç kızlar gibi olamayacağını düşünmeye başlayan Nimshiwe, zaman geçtikçe annesinin desteğı ile güçlü olması gerektiğini, birçok genç kızın tecavüzün yanında başka sorunlarının da olduğu, bazılarının vücutlarında kırıklar olduğunu bazılarının HIV virüsü aldıkları hatta bazılarının tecavüz sonucu hamile kaldıklarını söyledi. Daha sonraki zamanlarda kendisinin HIV+ taşıdığını fark eden Nimshiwe, çok zor zamanlar yaşadı ve güçlü olmaya karar verdi ve bunu ancak başka mağdurların sesi olarak başarabileceğini fark etti. Son olarak Nimshiwe, tecavüz, soykırım için bir silah olarak kullanıldığını ve Irakta, Suriyede, Rwandada dünyanın her yerinde bu şiddet bitmedikçe bu gibi ortamlarda konuşmaya devam edeceğini ifade etti.

Naila Amin, 4 yaşındayken daha iyi bir hayat için Amerika'ya yerleşti. Babası geleneklerine çok bağılı biriydi. 8 yaşında bir ziyaret için ülkesi Pakistan'a döndüğünde alesi tarafından kendisinden 13 yaş büyük kuzeniyle nişanlandı. Amerika'ya döndüğünde liseye başladı ve ailesinin baskıları devam etti. Baskılardan bunalan Naila evden kaçarak çocuk koruma servisine gitti. Naila oradaki görevlilerden kendisini koruyucu aileye vermelerini istedi. Böylece ona normal bir çocukluk geçirtebilecek bir ailede yaşayabilecekti. Yetkililer kabul etmediler ve Naila'yı psikolojik desteğe yönlendirdiler, kurumlarla görüştürdüler. Naila her gün sinir hapları almaya başladı. Ailesi ondaki bu değişimi farketmesine rağmen 15 yaşında iken kuzeniyle evlendirildi. Birçok kez kaçmaya çalıştı ama başaramadı. Kocasının Naila'yı bir erkeğe kaçmakla suçladığını öğrenen amcası sinirlendi ve Naila için çocuk koruma hizmetleri kurumunu aradı. Annesi tutuklandı ve Naila kurtarıldı. Hikâyesini bu şekilde özetleyen Naila, erkekleri doğurmanın kadınlar olduğunu ve erkek çocukları eğitmeye başlamamız gerektiğini ve sesimizi her yerde duyurmamız gerektiğini vurguladı. Naila eğer babası eğitimli olsaydı kendisine bunları yapmayacağını da sözlerine ekledi. Naila Amin kurduğu Naila Amin Vakfı ile 18 yaş altında erken ve zorla evliliklere karşı mücadele etmeyi hedefliyor.

Sarri Singer, 11 Eylül'den sonra terörizme karşı gönüllü hizmetlerde bulunmak için İsrail'e gitti. 2003'te Kudüste gerçekleşen terörist otobüs bombalaması olayında terör mağduru oldu. Singer, terörün birçok olumsuz sonucu olduğunu ve kadın ve çocuklar en büyük mağdur gruplarından olduğunu vurguladığı konuşmasında araştırmalara göre kadınların travma sonrası stres bozukluğu ile yüzleşme oranlarının 2 kat daha fazla olduğunu da belirtti. Bu nedenle Singer, terör mağdurlarının haklarını savunmak için Strenght to Strenght ismini verdiği Vakfını kurdu. Strenght to Strenght, düzenli toplantılar, bilgi ve tavsiye sağlanması ve mağdurların ve ailelerinin karşılanmamış ihtiyaçlarına yönelik farkındalık yaratarak uzun vadeli psikolojik ihtiyaçları olan dünya çapında terörizm mağdurlarını desteklemek için kurulmuş bir kuruluştur. Vakıf, terörist mağdurların deneyimleri paylaşmalarını ve onlara en iyi potansiyelleri yaşam için güçlendirmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

2.2.Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar

2.2.1. Parlamenter Boyutlarıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Oturumu

Düzenleyen: Avrupa Parlamentosu

Kadına yönelik şiddetle mücadelede parlamenter bakış açısının ele alındığı açık oturum şeklinde gerçekleşen panelde Avrupa Parlamentosu'ndan Iratxe Garcia Perez, CEDAW Komitesi Başkan Yardımcısı Delia Leinarte ve Avrupa Konseyi Parlamenti Sabiha Gafarova konuşmacı olarak yer aldı.

Katılımcıların ortak kanaatleri doğrultusunda panelin en önemi vurgusu kadına yönelik şiddetin kadının politik alanda yeteri kadar temsil edilmemesinden kaynaklandığı üzerine oldu. Panelde ayrıca hükümetlerin kadınları siyasete daha iyi entegre etmeye ve cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (SGBV) ile daha iyi mücadele etmek ve toplumsal cinsiyet eşitliği sağlamak için karar verme yetkisine sahip olmaya gayret göstermeleri gerektiği vurgulandı.

Gafarova konuşmasına parlamentoların uluslararası sözleşmelerini uygulama süreçlerine dâhil olduklarını, İstanbul Sözleşmesinde şiddet mağdurları için yeterli bütçenin tahsis edilmiş durumda olduğunu fakat burada parlamentoların rolünün çok önemli olduğunu vurgulayarak başladı. Konuşmasının devamında hükümetlerin çoğunlukla uygulama süreçlerine dâhil olmadığını, ulusal parlamentoların yasal süreçler hakkında bilgi paylaştığını, seminerler düzenlediğini, kadına yönelik şiddeti görünür kılmak için çalışmalar yaptığını ifade eden Gafarova, kadına yönelik şiddetin hala devam ettiği çünkü suçluların yasal süreçlerden kaçtıklarını belirtti. Gafarova son olarak, kadına yönelik şiddetin kaçınılmaz olmadığını, tolere edilemeyeceğini ve parlamentoların yasal düzenlemeler ve uygulamalarla bu konuda değişimi getirip kadına yönelik şiddetin önüne geçebileceklerine dikkat çekti. Gafarova'nın konuşmasının ardından katılımcılar, kadınların yasaları hayata geçirmek ve uygulamak için yargı alanında sahip olmaları gereken kritik rollere karar verdiler. Ayrıca kadınları desteklemek ve korumak için katı yasal çerçevelerin önemini vurguladılar.

Konuşmasında cinsiyet ayrımı gözetmeyen yasalar ve kadına yönelik şiddet arasındaki karşılıklı ilişkiye değinen Leinarte, kadınları korumanın ilk adımının yasalarda kadınlara ayrımcılık yapılmamasını sağlamak olduğunu vurguladı ve tecavüz mağdurlarına kürtaj konusunda sorunlar yaşatan Polonya tıbbi bakım sistemini örnek olarak gösterdi. Dinleyicilerden birkaçı, parlamentolarda karar alma mekanizmalarında daha fazla kadının yer almasının kadın hakları ile alakalı yasal düzenlemelerin uygulanması için daha iyi bir zemin hazırlayacağını fakat kadın hakları ile alakalı düzenlemeler için rapor yazma ve öneriler sunma aşamalarında kadınların hala yeteri kadar söz sahibi olmadığını ifade ettiler. Dinleyicilerden İngiliz bir aktivist, sözleşmelerin bazen fazla maliyetli olmasından dolayı onaylanmadığını ve bunun da bu meselelerin hükümetler nezdindeki önemini sorgulamasına neden olduğunu belirtti. İngiliz katılımcı şiddeti görünür hale getirmesek tolere etmiş olacağımızı, bu nedenle şiddeti kamusal alanda görünür hale getirmemiz gerektiğini sözlerine ekledi. Avusturalya'nın ilk Kadın ve Aile Şiddetini Önleme Bakanı Fiona Richardson, temel performans göstergesinin (KPI) toplumsal cinsiyet eşitliğindeki ilerlemeyi izlemek ve resmi organların ilgili hedefleri

gerçekleştirmek için fiilen sorumlu tutulmalarını sağlamak için oldukça önemli olduğunu belirtti. Richardson ayrıca Avusturalya'nın hastane göstergeleri, hükümlü faillerin sayısı, evsizlik ve başarıları etkili bir şekilde ölçmek amacıyla oluşturduğu 'aile şiddeti endeksi' ni nasıl geliştirdiğini anlattı.

Oturumda ayrıca yasal çerçevelerin değişmesi ve kadınların parlamentolara katılımı arasındaki karşılıklı ilişki ele alındı ve Dünya Bankasının Kadın, İş Hayatı ve Hukuk raporuna değinildi¹. Oturumun sonunda söz alan Uluslararası Parlamentoda Kadın Ağı üyesi, parlamentolar aracılığıyla kadınların yetkilendirilmesini teşvik etmek için sayısız ortaklığa rağmen ek ağların inşa edilmesi gerektiğini de belirtti. Son olarak ise katılımcılar, küresel düzeyde daha fazla koordinasyon çağrısında bulunurken Fransız bir katılımcı 'Şiddet her yerde görülen bir fenomendir' şeklindeki ifadesiyle şiddet sorununun ve çözüm sorumluluğunun herkesin olduğuna dikkat çekti.

2.2.2. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde Başarıya Ulaşmada Kadına Yönelik Şiddet Oturumu

Düzenleyen: Dünya Bankası Grubu, George Washington Üniversitesi Küresel Kadın Kuruluşu

BM Üye devletleri, Eylül 2015'te 17 maddelik 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Gündemini kabul etti. Bu kalkınma hedefleri sosyal ve ekonomik sınırları olmayan evrensel bir mesele olan kadın ve genç kızlara yönelik şiddeti öncelikli olarak ele almadan tam anlamıyla gerçekleştirilmiş olmayacaktır. Kadın ve genç kızlara yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasını ve tüm sosyal, ekonomik ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasını sağlamak için küresel, yerel ve çapraz kesin çözümleri gereklidir. Bu oturum kadın ve genç kızlara yönelik şiddeti engellemedeki ilerleme, olası etkin müdahaleleri ve çeşitli zorlukları ele almayı hedeflemektedir.

Cinsel ve toplumsal cinsiyet temelli şiddet, şiddetten korunma, insan hakları ve uygulamaların tartışıldığı oturumda Avustralya Kadın ve Genç Kızlardan Sorumlu Büyükelçi Natasha Stott Despoja, İsveç Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakanı Åsa Regnér, CEDAW Komitesi Eski Başkan Yardımcısı Zohra Rasekh, ve kadına Yönelik Şiddet Sonlandırma Durum Tespiti Projesi Direktörü Zarizana Abdul Aziz konuşmacı olarak yer aldı, kapanış konuşmasını ise George Washington Üniversitesi Küresel Kadın Kuruluşu Direktörü Mary Ellsberg yaptı.

Natasha Stott Despoja, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin esas meselesinin cinsiyet adaletsizliği ve kadına yönelik şiddet arasındaki bağlantıda yattığına değindi ve ilk olarak kabullenmemiz gereken şeyin şiddetin önlenilebilir bir problem olduğu gerçeği olduğuna vurgu yaptı.

¹ Women, Business and the Law Report, World Bank, 2016, <http://wbl.worldbank.org/~media/WBG/WBL/Documents/Reports/2016/Women-Business-and-the-Law-2016.pdf>

Asa Regner konuşmasına eşitliği tanımlamanın oldukça önemli olduğunu çünkü bu konudaki direnişin de büyük olduğunu vurgulayarak başladı. Yasaları ve uygulamalarını modernize etmenin gerekliliğine de değinen Regner, sistematik ve ulusal düzeyde çalışmalar yapılması gerektiğine dikkat çekti ve kadına yönelik şiddetin kültür ve din sınırları içinde kalmayan küresel bir olgu olduğunu vurguladı.

Zarizana Abdul Aziz, kadına yönelik şiddetle nasıl mücadele edileceği konusunda kavramsal açıklığın sağlanmasının oldukça önemli olduğunu ele aldığı konuşmasında kadına yönelik şiddetin sadece devlet tarafından değil devlet dışı aktörler tarafından da ele alınması gerektiğini vurguladı. Kadını koruma ve şiddeti önleme programlarının eğitim gibi sosyo-kültürel destekleri de içermesi gerektiği ve devlet, polis ve düzenlemelerdeki güvenilirlik eksikliğinin kadına yönelik şiddetin nedenlerinden biri olduğunu ifade etti.

Kadın ve genç kızlara yönelik şiddetin her biçiminin sürdürülebilir kalkınma hedeflerini başarma sürecini baltaladığı vurgusunun öne çıktığı panelde, küresel çapta yaygın olarak görülen kadın ve genç kızlara yönelik şiddet problemini ele almadan tam olarak gerçekleştirilemeyen 17 sürdürülebilir kalkınma hedefini takip etme sürecindeki zorluklar ele alındı. Dünya Bankası Grubu'nda yaptığı çalışmada toplumsal cinsiyet çözümlerine odaklanan Arango, kadın ve genç kızlara yönelik şiddetin evrenselliği ve doğasını detaylı bir şekilde açıkladı. Arango, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin her bölge, sektör ve sosyo-ekonomik tabanda olduğunu ve cinsel yönelim ve cinsel kimlik, cinsiyete dayalı şiddet deneyimleri bileşiminin kesişim noktasında toplandığını dile getirdi.

Sonuç olarak konuşmacılar, kadın ve genç kızlara yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasını ve tüm sosyal, ekonomik ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasını sağlamak için küresel, yerel ve çapraz kesim çözümlerine ihtiyaç duyulduğu noktasında fikir birliğine vardılar.

2.2.3. Kadın ve Genç Kızlara Yönelik Her Türlü Şiddeti Önleme: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Neden Önemlidir? Oturumu

Düzenleyen: Avrupa Birliği

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin, sürdürülebilir kalkınma için ön koşul olduğu ve kadınlara karşı şiddet var olduğu sürece her ikisine de ulaşamayacağı vurgusu yapılan panelde farklı deneyimleri paylaşmak ve birbirlerinden öğrenmek amacıyla, Avusturya, Meksika, Hollanda ve Tunus'un deneyimi, farklı bakanlık düzeyindeki temsilciler tarafından sunuldu. AB Adalet, Yurttaşlık ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komiseri ve Avrupa Parlamentosu Kadın Hakları Komisyonu başkanı, konu hakkında Avrupa perspektifi görüşlerini paylaştı. Oturum, tüm ülkeleri kapsayan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi çerçevesinde BM Kadın Birimi Genel Başkan Yardımcısı Lakshmi Puri tarafından modere edildi. Oturumdaki diğer konuşmacılar ise Hollanda Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanı Jet Bussemaker, Avusturya Eğitim ve Kadın İşleri Bakanı Gabriele Heinisch-Hosek, Güney Afrika Toplumsal Kalkınma Bakanı Bathabile Dlamini, Avrupa Birliği Adalet, Tüketici ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyon

Üyesi Věra Jourova, Meksiko Kadına Yönelik Şiddeti Önleme ve Ortadan Kaldırma Ulusal Komisyonu Üyesi Alejandra Negrete, Avrupa Parlamentosu Kadın hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi Başkanı Iratxe Garcia Perez, Tunus Kadın, Aile ve Çocuk Bakanı Samira Merai-Friaa oldu.

Kadınların ve kız çocuklarının haklarının ve cinsiyet eşitliğinin korunması ve geliştirilmesi, adil ve kapsayıcı sürdürülebilir kalkınma için gerekli ön koşullardır ve kendi içinde önemli değer ve hedeflerdir. Ayrıca, dünya çapında barış ve güvenlik için bir ön koşuldur ve kadınları küçümseyen ve kadınların haklarını ihlal eden radikalleşmeye ve aşırılığı engellemeye yardımcı olurlar. İnsan ticareti, cinsel ve diğer sömürü türleri dâhil olmak üzere kamu ve özel alandaki tüm kadınlara ve genç kızlara yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılması, sürdürülebilir kalkınmanın yeni bir hedefidir. Pekin Platform Platformunun on iki ilgi alanından biri olarak kadınlara yönelik şiddetle mücadele maddesinin kabulünden 20 yıl sonra, nihayet 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Gündemi'nde kadına yönelik şiddet devam ettiği sürece sürdürülebilir kalkınmanın sağlanamayacağı görüşü kabul edildi. Kadınlara ve genç kızlara yönelik şiddet, kadınların haysiyet ve dürüstlük haklarının ve hatta insan hakları ihlalidir. Ayrıca, kadınlara ve kızlara yönelik şiddet, dünyadaki toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin pek çok göstergesinden biridir ve aynı zamanda diğer alanlarda da gerçek eşitliği sağlamak için bir engel teşkil etmektedir. Şiddet ayrıca kadınların emek piyasasına, karar alma süreçlerine ve genel olarak topluma tam ve aktif katılımlarını sınırlandırmaktadır.

Bu oturum yukarıda bahsi geçen kabuller doğrultusunda, kadınlara ve genç kızlara yönelik şiddet ile diğer eşitsizlik ifadeleri arasındaki ilişkiyi incelemeye ve her şeyden önce kadın-kız çocuklarına yönelik şiddetin sürdürülebilir kalkınma ve kadın ve erkek arasında günlük hayatta yaşanan eşitliği sağlamak adına ortadan kaldırılmasına odaklanmıştır.

Jet Bussemaker konuşmasında, ekonomik güce sahip olan kadınların şiddeti daha kolay ve çabuk bir şekilde önleyebileceğine vurgu yaptı ve Hollanda'da 2 kadından birinin ekonomik özgürlüğe sahip olmadığını dile getirdi. Aile içi şiddete maruz kalan ve ekonomik bağımsızlığı olmayan kadınların ya o hayata mecbur kaldığını ya da sığınma evlerine yöneldiğini ifade eden Bussemaker, iyi nitelikteki işlerin kadını daha az kırılgan hale getirdiğine dikkat çekti.

Lorenza Cruz yasal düzenlemelerin yeterli olmadığını vurgulayarak başladığı konuşmasında 3 faktörün kilit önemine değindi: taban örgütlenmesi, STK'lar ve bazı bölgelerdeki sığınma evi eksikliğinin giderilmesi.

Iratxe Garcia Perez, kadınların ekonomik güçlendirilmesinin şiddetin önlenmesi önündeki en doğru uygulama olacağını dile getirirken devletlerin son zamanlarda sosyal politikalara ayırdığı bütçenin azaldığına da dikkat çekti. Perez ayrıca şiddetin dile getirilmesi gereken en önemli formlarından bir kaçını da kadın mültecilerin yaşadığı şiddet ve şiddet içeren aşırılık ve terörizm mağduru kadınlar ve cinsel kölelik olarak belirt ve bu grupların daha fazla kırılgan olduğuna dikkat çekti.

Samira Merai-Friaa ise konuşmasında kamusal alanda kadınların %53'ünün savaş mağduru olduğunu ifade ederken şiddeti önlemek için kültürel normların kullanılması gerektiğine dikkat çekti. Meria-Friaa, Tunus'ta kadına yönelik şiddetle mücadele etmede İspanyol yasalarından ilham aldıklarını ve Tunus'ta ilk kadın sığınma evini 1916'da açtıklarını da belirtti.

2.2.4. Kadına Yönelik Şiddeti İlk Elden Önlemede Ulusal ve Uluslararası Yol Haritaları: Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddeti Önleme: Sosyal Değişim, Ulusal Plan ve Kampanyaların Rolü Oturumu

Düzenleyen: Avustralya

Oturumda, Avustralya'da uluslararası olarak geliştirilen plan, strateji ve çerçevelerden oluşan yol haritaları doğrultusunda konuşmacılar cinsiyete dayalı eşitliğin teşvik edilmesi ve kadınların yetkilendirilmesinin kadına yönelik şiddetin önlenmesinde anahtar rol oynayacağını vurguladı. 2015'te Avustralya, kültürel, programlı ve politik müdahalede kadına yönelik şiddetin öncelikli olarak önlenmesine odaklanan iki temel gelişmeye imza attı. Avusturalya hükümeti ilk olarak 2016 yılında kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla ulusal bir kampanya başlattı. Bu kampanya, kadınlara yönelik şiddetin aktörlerine karşı daha derin kültürel dönüşümü gerçekleştirmek için farkındalık yaratmanın ötesine geçilmesi gerektiğini vurguladı. Ve bu kampanya için 30 milyon dolar harcandı. İkinci olarak ise 'Change the Story (Hikâyeyi Değiştir)' yaklaşımıyla Avusturalya'daki kadın ve çocuklara yönelik şiddetin öncelikli olarak önlenmesi için paylaşılan bir çerçeve açıklandı ve bu çerçeve dünyanın doğrudan şiddeti önlemeye odaklanan ilk çerçevesi haline geldi. Bir sivil toplum kuruluşu olan Our Watch tarafından VicHealth ve Avustralya'nın Kadının Güvenliği Ulusal Araştırma Kurumu ortaklığında geliştirilen Change the Story, son derece yerleşik bir olay olan kadına yönelik şiddet aktörlerini ele almak için, toplumun her kesiminde çok yönlü ve karşılıklı olarak birbirini güçlendiren çok sayıda stratejiye ihtiyaç duyulduğunu ortaya koyuyor. Bu yan etkinlik ise hem bu iki gelişmeyi hem de 7 BM kuruluşunun geliştirdiği kurumlar arası çerçeveyi ön plana çıkarmayı hedefleyen bir oturum oldu.

Oturumda Avusturalya Kadın ve Genç Kızlar Büyükelçisi ve Our Watch Girişimi Başkanı Natasha ScoDespoja, Avusturalya Hükümeti Kadın Ofisinden Louise McSorley, WESNET Kuruluşu Başkanı Julie Oberin konuşmacı olarak yer aldı.

Natasha ScoDespoja, konuşmasında şiddetin altında yatan nedenlerin ortaya çıkarılması gerektiğini ifade etti. Avusturalya'daki kadına yönelik şiddet mücadelesine Victorian Sağlık Kuruluşu ve Bakanlık da dâhil oldu. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde kültürel değişimin önemli olduğuna dikkat çeken ScoDespoja, şiddetin tek bir nedeni olmadığı ve kadın bağımsızlığı, toplumsal cinsiyete karşı önyargılar, alkol kullanımının azaltılması gibi kültürel ve toplumsal faktörlerin de oldukça etkili olduğunu vurguladı. Bu kapsamda yapılan çalışmalardan bazılarını ise kadına yönelik şiddet kapsamında çok yönlü ve ülkeler arası araştırmalar, veri toplama çalışmaları, erkek savunuculuk programları olarak sıraladı ve bu çalışmaların ana çerçevesini ise sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin oluşturduğuna dikkat çekti. Julie Oberin ise konuşmasında kurum olarak kendilerinin de kadına karşı şiddet

kapsamında ulusal standartlar geliştirdiklerine değindi ve ekledi: ‘Eğer faillele daha etkin bir şekilde mücadele eden sistemler kurulursa kadınlar daha güvende olacaktır’. Teknolojinin kötüye kullanımı, şiddet riski, fiziksel istismar mağduru çocuklar, farklı kökenden gelen kadınlar, marjinalize edilen kadınlar gibi çoğunlukla kültürel kökenli şiddet nedenleri ile mücadele için kültürel değişim ve ilerlemenin şart olduğunu belirten Oberin Avusturya’da yapılan ‘Avusturyalıların Kadına Yönelik Şiddete Karşı tutumları’ araştırmasına² değindi. Oberin bu araştırmaya göre, kadınların yüzde 60’tan fazlasının şiddetin asıl sebebi olarak erkeklerin öfke kontrolü yaşamamaları olarak gördüğünü ve Avusturyalıların yarısının erkeklerin cinsel ihtiyaçlarını karşılama kontrolleri olmadığından bu şiddetin ortaya çıktığını düşündüğünü belirtti. BM Kadın Birimi Temsilcisi Kalliopi Mingeirou ise konuşmasında, kadına yönelik şiddeti önlemek için sosyal ve kültürel değişikliklerin yapılması gerektiğinden ve bunun da ancak toplumdaki davranışları ve tutumları değiştirmekle mümkün olabileceğinden bahsetti. Çözüm arayışında ise konunun sadece aile ya da sadece toplum özelinde değil tüm faktörleriyle birlikte ele alınması gerektiğini ifade etti. Kanıt ve prensiplerin çözüme daha kolay ulaştıracağını ifade eden Mingeirou, BM’nin bu konuda çizdiği çerçevenin uygulamada önemli başarılar getirdiğini ifade etti. Şiddet mağduru kadınların ihtiyaçlarına cevap vermenin oldukça önemli olduğunu, diğer kadınlar için de umut verici olduğunu fakat farkındalık çalışmalarının yetersiz olduğunu dile getirdi.

Oturumda, Hampshire Üniversitesinin ‘Bystander Model (Görgü Tanığı)’³ ismini verdiği program da tanıtıldı. Toplumdaki herkesin kadına yönelik şiddet konusunda aktif olarak rol alabileceği ve çözüme katkı sağlayabileceği varsayımı üzerine geliştirilen bu program, görgü tanığının kendi güvenliğini göz önünde bulundurarak doğrudan ve dolaylı müdahale için gerekli becerileri geliştirmesini, cinsel şiddetin kapsamı ve nedenleri hakkında bilgi ve farkındalığı arttırmayı, toplumda cinsel şiddetle ilgili değişim yaratma sorumluluğunu arttırmayı ve kişilerin cinsel şiddetin azaltılmasında etkin olarak rol almasını sağlamayı hedeflemektedir.

2.2.5. Kadın ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Temel Sebepleriyle Savaşma Oturumu

Düzenleyen: İslam İşbirliği teşkilatı Daimi Gözlemci Misyonu

200 milyondan fazla kadın ve kız çocuğu ‘kadın sünneti’ ne maruz kalmıştır ve büyük çaba harcanmasına rağmen hala bu uygulamaya devam edenlerin zihniyetlerini değiştirmeye çalışmazsak 2030 yılına kadar 86 milyon kadın ve kızın bu korkunç uygulamaya maruz kalacağı tahmin edilmektedir. Benzer olarak, 120 milyondan fazla genç kız cinsel şiddete maruz kaldı ve bildirilen tüm tecavüzlerin yaklaşık% 14’ü (6’da 1) bir erkek tarafından bildirildi. Bu rakamlar doğa olarak şahsi utanç duyguları ya da yardım talep etmek için kaynakların eksikliği nedeniyle bildirilmemiş şiddet olaylarının sayısını dikkate almamaktadır. 2030 Gündemi ve 2030 yılına kadar 50 / 50 ilkesine bağlılığın ışığında bu panel, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin temel nedenlerini anlamayı, bu korkunç olguyu gidermeye yönelik çabaları tartışmayı ve şiddetten etkilenen kişilere yardımcı olmak için yeni ve yaratıcı yollar önermeyi amaçlıyor. Bu yan etkinliğin amacı, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin temel nedenlerini vurgulamak

² Australians’ Attitudes to Violence Against Women, 2013, Vic Health, <https://www.vichealth.vic.gov.au/media-and-resources/publications/2013-national-community-attitudes-towards-violence-against-women-survey>

³ Bringing in the Bystander, The New Hampshire University, <http://cola.unh.edu/prevention-innovations/bystander-overview>

ve kadınların barışçıl ve kapsayıcı toplumlar yaratma arzusunu cesaretlendirmek ve birey olarak kadınlar, İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Devletler, hükümetlerarası örgütler ve sivil toplum tarafından yapılan karşı tedbirleri görüşmektir. Panel ayrıca, kadınların her gün İİT bölgesindeki kadınların rollerini destekleyerek nasıl kendi yerel toplumlarını desteklediğini de gözler önüne sermeyi hedeflemektedir.

Tunus Kadın, Aile ve Çocuk Bakanı Samira Merai-Friaa, Tunus'un çocukları terörden koruma programından bahsetti. Bu programdan 10 bin çocuk faydalandığını ve programda çocukların kendi deneyimlerini, problemlerini, kaygılarını ve ihtiyaçlarını radyo istasyonları aracılığıyla paylaştıklarını dile getirdi. Programın uzun vadedeki hedefi kadın ve çocukların farkındalık çalışmaları ve dini programlara terörizme karşı eğitilmesini hedeflemektedir. Sosyal medyada terörizme karşı bir mekanizma oluşturduklarından, kadınların liderlik konusunda eğitilmesi ve desteklenmesi için ekonomik hedefli projeler geliştirip uyguladıklarından ve çocukları insan hakları konusunda eğittiklerinden bahsetti. Merai-Friaa son olarak şiddetle mücadele tamamen yasalarla sağlanamayacağını, fikir, düşünce ve davranış anlamında değişimin sağlanması gerektiğini vurguladı.

İslam İşbirliği Teşkilatı Aile ve Sosyal İşler Daire Başkanı Fadila Grine, şiddetin yalnızca Müslüman ülkelerin sorunu olmadığını vurgulayarak başladığı konuşmasında İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Kadının İlerlemesi Aksiyon Planı'ndan⁴ (OPAAW) bahsetti. OPAAW, Kadınların ve erkeklerin, STK'ların, toplumun ve özel sektörün ortaklığı ile kadınların şartlarının ve statüsünün iyileştirilmesine yönelik bir yaklaşımdır. Kadınlara İslam tarafından verilen hakların bilincinde olarak, Müslüman kadınların ekonomik, sosyal, politik ve kültürel alanlara katılımını etkin bir hale getirmek için fırsatların artırılması gerektiği fikrinden hareketle Müslüman kadınların hakları için mücadele etmeyi hedeflemektedir.

BM Kadın Birimi Baş Danışmanı Hind Alowais, dünya genelindeki kadınların %35'inin cinsel şiddete maruz kaldıklarını ifade ederek başladığı konuşmasında hepimizin bazı normlara uymak için eğitildiğini, bu güç ilişkilerinin toplumda bir hiyerarşi yarattığını dile getirdi. Ataerkil normların yalnızca kadınları değil erkekleri de etkilediğini ve bu hiyerarşik yapının şiddete davetiye çıkardığını vurguladı.

2.2.6. Zambia'da Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddetin Değerlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet Mağdurları Destek Projesi Oturumu *Düzenleyen: Zambiya*

Zambiya Yüksek Öğrenim Bakanı Nkandu Luo konuşmasında, HIV virüsünün yaygınlaşması, çocuk evlilikler ve çocuk hamilelik vakalarının artması üzerine bunların sebeplerini araştırdıklarını, politikalar ürettiklerini ve bunları uygulamaya geçirmek için ortaklıklar kurduklarını, bakanlıkları koordineli bir şekilde çalışmaya zorladıklarını ifade etti. Luo bu sorunların çözümünde aileye ekonomik yardım yapmanın yeterli ve doğru bir çözüm

⁴ OIC Plan of Action for Advancement of Women OPAAW, 2008, OIC, http://www.oic-iphrc.org/en/data/docs/legal_instruments/OIC%20Instruments/OPAAW/OPAAW%20-%20EV.pdf

olmadığını da sözlerine ekledi. Kendilerinin BM Kadın Biriminin 'He for She' kampanyasını uyguladıklarını ve ülke olarak kadına yönelik her türlü şiddeti bitirmeye yönelik çalışmalarına devam ettiklerini vurguladı.

Birleşik Devletler Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID) Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Yetkilendirilmesi Kıdemli Koordinatörü Susan Markham, şiddetin önüne geçebilmek için kadınların ekonomik ve politik olarak güçlendirilmesi gerektiğini ifade ederken altyapı ve tarımın kadınların güçlendirilmesi gereken alanlardan ikisi olduğuna dikkat çekti. Markham ayrıca istihdam ve politikanın tek başına yeterli olmadığını toplumsal cinsiyet anlayışının çocukluktan itibaren verilen eğitimlerle tesis edilmesi ve yaygınlaştırılması gerektiğini özellikle vurguladı. Mark Kelly ise konuşmasında toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önüne geçmek için yaptırım gücü yüksek, hesap verilebilir ve caydırıcı ceza sistemleri kullanmamız gerektiğini dile getirdi. Son olarak söz alan Anna Banda kadına yönelik şiddet ile mücadelede paylaşılmış sorumluluğun önemine dikkat çekerken medya, yayınlar ve geleneksel yöntemler de dâhil olmak üzere tüm yolların her bir bireyde kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık yaratmak ve sorumluluk hissedilmesini sağlamak amacına ulaşmak için kullanılması gerektiğini vurguladı.

2.3. İnsan Hakları Çerçevesinden Kadın Mülteci ve Sığınmacılar, Göç ve Savaş Mağduru Kadınlar

2.3.1. Mülteci Meselesinde Toplumsal Cinsiyet Perspektifi: Kadın ve Genç Kızların, Mülteci ve göçmenlerin Hakları Nasıl Sağlanır ve Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet Nasıl Ele Alınır? Oturumu

Düzenleyen: İsveç, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)

Kadınların %60'ının yerinden edildiğinin ve bu yerinden edilmenin halen devam ettiğinin vurgulandığı oturumda İsveç Çocuk, Yaşlı ve Toplumsal Cinsiyet Bakanı Asa Regner konuşmasında İsveç'in 160 bin göçmeni kabul ettiğini AB'nin bu konuda sorumluluk aldığını ifade etti. Ragner ayrıca İsveç'te çocuk yaştaki evliliklere karşı şiddetli bir tepki olduğunu feminist bir hükümet olarak uygulamalarında feminist bakış açısını yansıttıklarını ekledi.

Ürdün Toplumsal kalkınma Bakanı Reem Abu Hassan Ürdün'ün sadece Suriye'den mülteci almadığını, aynı zamanda Filistin, Lübnan, Libya, Irak gibi ülkelerden de mülteci kabul ettiğini ifade etti. Abu Hassan Ürdün'ün kuzeyinde kadınlar için ikinci sığınma evinin açıldığını ve bunda ülkedeki mültecilerin neredeyse yarısının kuzeyde yaşamasının etkili olduğunu vurguladı. Ülkede özellikle mülteci kadınlara yönelik cinsel istismarın çok yaygın olduğu ve mülteci kadınlar arasında fuhuşa yönelen kadınların fazla olduğunu belirten Abu Hassan, aile içi şiddet mağduru kadınlar için ulusal güvenlik sisteminin devreye girdiğini, bu sistemin öncelikli olarak mağdur kadınlara sığınma evi imkânı sağladığını ifade etti. Ürdün'ün Arap dünyasında ilk kez insan kaçakçılığına yönelik yasalar çıkararak ülkesi olduğunun altını çizen Abu Hassan evlilik dışı doğan çocuklar için geliştirdikleri politika ve hizmetlerin de olduğunu dile getirdi. Çocuk evlilikleri önlemek için evlilik yaşını 18'e çeken yasanın varlığına rağmen mülteci ailelerde gayri resmi olarak bu evliliklerin gerçekleştiğini ifade etti. Dolayısıyla bu genç kızların haklarının korunmasının mümkün olmadığını da sözlerine ekledi. Abu Hassan bir

başka dikkat çekici gösterge olarak kızların okuyamadıkları için değil aileleri onlara bakmadıkları için evlendiklerini dile getirdi ve ekledi: “Son 10 yılda gayrimeşru olan çocukların çoğu bu annelerin çocukları, erken evlendiğinden hiçbir hakkı olmayan annelerin çocukları.” Abu Hassan’ın sunumunun ardından katılımcılardan biri de ülkede erken evliliklerin önüne geçmek için yasal düzenlemelerin var olduğuna fakat bu sorunun devam ettiğine dikkat çekti ve toplum, bireyler, sivil toplum ve kurumlar olarak kadın ve genç kızlara saygıdaki eksikliğini gidermek için birlikte çalışarak farkındalık ve toplumsal baskı yaratmak gerektiğini dile getirdi. Kadınların savaşın en büyük mağdurları olduğunu, en ağır şey olan cinsel istismar, tecavüz, seks işçiliği gibi travmaları yaşadıklarını da tekrar ifade etti.

Arap Dünyası Kadın Çalışmaları Kurumu Direktörü Lina Abou Habib konuşmasına, uluslararası düzenlemeler ve uzun vadeli gündemlerin olağan üstü koşullar ve tahmin edilemeyen sonuçları olan küresel olaylar nedeniyle bu sorunun çözümünde yetersiz kaldığını ifade ederek başladı. CEDAW gibi küresel uygulamaların çatışma ve savaş mağduru ve mülteci/göçmen kadının sorunları için yetersiz ve gittikçe alakasız kaldığını ifade etti. Bizlerin ise ataerki toplum yapısını değiştirmek için çalışmamız gerektiğini vurguladı ve ataerkilliğin bizim ortak düşmanımız olduğunu ekledi.

2.4.Kadının Ekonomik Hayata Katılımı, Ekonomik Güçlendirilmesi, Kadın Liderliği ve Girişimciliğinin Desteklenmesi, Sürdürülebilir Kalkınma Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar

2.4.1. Kadınlar ve Kapsayıcı Küresel Ekonomik Büyüme: Türkiye’nin W20 Deneyimi Oturumu

Düzenleyen: T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, W20 Türkiye Komitesi

W20 açılım grubunun oluşturulması ve bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar hakkında kazanılan deneyimlerin ele alındığı oturumda BM Kadın Birimi Direktör Yardımcısı Lakshmi Puri moderatör olarak, Kadının Statüsü Genel Müdürü Gülser Ustaoglu, Türkiye G20 Şerpası ve Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Ayşe Sinirlioğlu, W20 Başkanı Gülten Türktan, Çin Halk Cumhuriyeti temsilcisi Zhao Hongju, KAGİDER Başkanı Sanem Oktar, KADEM Genel Başkanı E. Sare Aydın Yılmaz, TİKAD Washington Temsilcisi S. Ayşe Kadayıfçı-Orellana konuşmacı olarak yer almışlardır.

Kadının Statüsü Genel Müdürü Gülser Ustaoglu konuşmasına, G20’nin uluslararası ilişkiler alanında ulusal politikaları etkileyen, küresel bir yönetim yapısı ortaya koyduğunu dile getirerek başlamıştır. Ustaoglu ayrıca, G20 Türkiye Dönem Başkanlığında, ekonomik büyümenin toplumsal cinsiyete duyarlı ve kapsayıcı şekilde desteklenmesine odaklanan ve yine G20 altında yapılandırılan başlı başına bir açılım grubu olan W20’nin hayata geçirilmesinin ülkemiz için çok anlamlı olduğunu vurguladı. Kadının, çalışma hayatına etkin ve insan onuruna yakışır bir şekilde katılımının yalnızca bireysel bir kazanım olmadığını, bunun yanında ailevi

ve sosyal dönüşümü de sağlayan temel bir değer olduğunu dile getiren Ustaoglu bu bağlamda kadın istihdamı konusunun ülkemizin topyekûn kalkınma sürecinde de büyük bir özenle ele alındığını ifade etti. Ustaoglu, Türkiye'nin kadınların aile ve toplumdaki rollerinin, ekonomik, kamusal ve siyasal yaşama katılmalarının önünde engel oluşturmayacak şekilde dönüştürülmesi için kalkınma planları ve hükümet programları oluşturduğunu ve Kadının statüsü başkanlığının da bu çerçevede, başta Bakanlık olmak üzere diğer tüm tarafların katılımıyla projeler gerçekleştirildiğini, ulusal eylem planları hazırlandığını ve kampanyalar yürütüldüğünü ifade etti.

Oturumda W20 Türkiye komite üyeleri, 2015 Yılı Türkiye G20 Dönem Başkanlığı'nın önceliklerine ve güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyümeyi sağlama amacına ulaşmak, amacıyla kurulan W20'nin kuruluş sürecinde sağlanan desteklere değindi. Komite üyeleri ayrıca kadın istihdamının, bir ülkenin gelişmişlik düzeyindeki önemine, bu bağlamda ülkemizin öncelikleri ve hedefleri incelendiğinde işgücü piyasasında kadınların güçlendirilmesi, kadınların çalışma hayatına katılmalarının artırılması gibi konulara kalkınma planları ve hükümet programlarında yer verildiğine de değindi. Oturumda W20 Bildirgesinde yer alan maddelerin 2015 G20 Liderler Deklerasyonundaki yansımalarına değinen KADEM başkanı Sare Aydın Yılmaz, G20'nin bundan sonraki dönem başkanlıklarına yönelik tavsiyeleri dile getirdi. Yılmaz konuşmasında, W20 sonuç raporunda kadınların hayatlarını etkileyen en önemli sorunlara yönelik G20 ülkelerinin dikkatini sunulmak üzere tavsiyeler belirlendiğine, G20 deklarasyonunda ise bu tavsiyelerin daha genel ve küresel taahhütler olarak yer aldığına dikkat çekti. Yılmaz örnek olarak ise W20'nin ele aldığı iş-yaşam dengesinin sağlanması ve sosyal bakım için uygun altyapının geliştirilmesi tavsiyesinin G20 deklarasyonunda kadınların ekonomiye katılımında toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ve işgücü piyasalarında karşılaştıkları zorlukların azaltılması olarak ele alınmasını gösterdi. G20'nin kadının özellikle ekonomiye katılımında cinsiyete dayalı ayrımcılığın azaltılması ve daha güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının sağlanması hedefini takip edeceği taahhüdüne dikkat çeken Yılmaz, W20 komitesi olarak bu taahhütlerin takipçisi olacaklarını vurguladı.

Oturumun kapanışını yapan Lakshmi Puri ise liderliğinden ve W20'ye gösterdiği yüksek siyasi sahiplenmeden dolayı Türkiye'ye teşekkür etti.

2.4.2. İnovasyonda Kadın Projesi Oturumu

Düzenleyen: Kadın ve Demokrasi Derneği

Kadın ve Demokrasi Derneğinin TÜBİTAK Martek ve 360 TV işbirliği ile uyguladığı İnovasyonda Kadın Projesinin tanıtımının yapıldığı oturumda KADEM Genel Başkanı E. Sare Aydın Yılmaz, TÜBİTAK Martek Genel Müdürü Orhan Çömlek, 360 TV Genel Yayın Koordinatörü İlkin Kavukçu ve İnovasyonda Kadın Projesi finalistlerinden Servet Akçaalan konuşmacı olarak yer aldı.

Kadın ve Demokrasi Derneği'nin uyguladığı İnovasyonda Kadın Projesinin tanıtım filmiyle başlayan panelde Sare Aydın Yılmaz inovasyon ve teknoloji alanında fikri olan kadın girişimcileri desteklemek ve fikirlerini birer işe dönüştürmelerini sağlamak amacıyla uygulanan projenin detaylarından bahsetti. Yılmaz, bu projeye sivil toplum, medya, özel sektör, araştırma merkezi, kamu kuruluşlarının bir araya gelerek bütüncül bir model oluşturmasını ve kadınların ekonomiye işveren olarak dâhil olmalarına katkı sağlamalarını hedeflediklerini belirtti. Bilim insanları ve akademisyenlerden oluşan kurul tarafından 400 başvuru arasından değerlendirilen ve seçilen 30 proje sahibinin girişimcilik kampına katılmaya hak kazandığını ifade eden Yılmaz, bu 30 kişiye ayrıca mentörlerle çalışma, sponsorlarla ve melek yatırımcılarla bir araya gelme fırsatı sunulduğunu da ekledi. Projenin işleyiş sürecine değinen Yılmaz, bir haftalık girişimcilik kampında proje sahiplerine iş planı geliştirme, pazar analizi, maliyet analizi, pazarlama iletişim stratejisi, liderlik gibi alanlarda eğitimler alan kadın girişimci adaylarının geliştirdikleri projelerini hakem heyetine sunduğunu ve finale kalan 5 proje sahibine 25.000 TL'lik ödül verildiğini belirtti. Yılmaz ayrıca fikirlerini bir projeye dönüştüren kadın girişimcilere girişimcilik, finans yönetimi, pazarlama ve markalaşma alanlarında verilen devam eğitimleri ile adayların projelerini bir işe dönüştürebilmeleri ve oluşturulan modelin sürdürülebilirliğinin sağlandığını; kampa katılan girişimci kadınların hikâyelerinden oluşan 19 bölümlük bir TV programı ile ise projenin geniş kitlelerce duyulmasının sağlandığını ifade etti. Sonuç olarak 400 kadın girişimci adayının başvurduğu projede 30 kadının kampa katılmaya hak kazandığına, bunlardan 5'inin para ödülünü almış ve kendine ait işini kurmuş olduğuna dikkat çeken Yılmaz, projenin BM kadın Birimi tarafından belirlenen sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde nemli bir model olduğunu ifade etti. Bu bağlamda verilen girişimcilik kampı liderlik eğitimleri ve devam eğitimleri 'Herkesi kapsayan ve herkese eşit derecede kaliteli eğitim sağlamak ve herkese yaşam boyu eğitim imkânı tanımak' hedefinin (SKH-4) gerçekleştirilmesi için önemli bir uygulama olmuştur. Yılmaz ayrıca projenin, inovasyon ve teknoloji alanında projelere öncelik vermesi bağlamında 'Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konumlarını güçlendirmek' (SKH 5) hedefinin ve Türkiye'nin teknolojik ve yenilikçi sektörler ve AR&GE alanında gelişmesine katkı sağlaması yönüyle ise 'Dayanıklı altyapı inşa etmek, sürdürülebilir ve kapsayıcı sanayileşmeyi ve yeni buluşları teşvik etmek' (SKH 9) hedefinin başarılmasında kadınların gücünü ön plana çıkarması açısından önemli olduğunu vurguladı.

Orhan Çömlek konuşmasına girişimciliğin sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın sağlanmasındaki önemine ve bu başarıda kadınların rolüne olan inancını dile getirerek başladı. Çömlek, girişimcilik ağının oluşturulması ve teknoparkların bu bağlamda oldukça önemli araçlar olduğunu da ekledi. 2015'ten itibaren kadın girişimciliği alanına yoğunlaştıklarını be

kadın girişimcilere bu alanda bir özgüven vererek onları girişimcilik alanına teşvik etmeyi hedeflediklerine değindi. Çömlek proje sonucunda elde edilen çıktılar üzerine yoğunlaştığı konuşmasında girişimcilik kampına katılan 30 kadından ilk 5'e seçilen proje sahibine verdikleri para ödülü için koydukları 'bir ulusal veya uluslararası fona başvurmaları' şartını anlattı. Çömlek bu şartı koyarak fikirlerini projeye dönüştüren girişimci kadınların kendi işlerini kurmaları için onları cesaretlendirmeyi ve finansal olarak önlerini açmayı hedeflediklerini ifade etti. Proje bittikten sonra 2 girişimci kadının TÜBİTAK Marmara Teknokent'ten fon almaya hak kazandığına dikkat çeken Çömlek, diğer girişimcilerin ise ulusal veya uluslararası fon kaynaklarından onay bekleme aşamasında olduğunu ifade etti. Çömlek son olarak projenin sürdürülebilirliği için girişimci kadınlara ülke genelindeki teknoparklarda çalışma ofisleri ve laboratuvarlardan yararlanma imkânı sağladıklarını ve bu projeyi devam ettirerek kadın girişimci sayısının artırılmasına katkı sağmaya devam edeceklerini vurgulayarak konuşmasını noktaladı.

İlkin Kavukçu konuşmasına Türkiye'de de tüm dünyada olduğu gibi kadınların sosyal, ekonomik ve siyasal hayatta daha fazla ve aktif olarak yer almaya başladıklarına dikkat çekerek başladı. Bir TV kanalı genel yayın yönetmeni olarak, kadınların hayatlarına dokunabilmeyi hedeflediğini belirten Kavukçu, bu nedenle bu projede yer alan kadınların hikâyelerini, yaşadıkları zorlukları, kendilerinde buldukları gücü ve kendilerini nasıl geliştirdiklerine dair söylemek istediklerini televizyon aracılığıyla kitlelere duyurmak istediklerini ifade etti. Kavukçu bu amaçla hazırladıkları 19 bölümlük TV programıyla kadınların girişimcilik alanında daha fazla yer almalarına katkı sağladıklarına olan inancını dile getirdi.

Oturumda son olarak söz alan ve kendi deneyimlerini paylaşan proje katılımcısı Servet Akçaalan, yayıncıların internet kullanıcılarına, internet kullanıcılarının da yayıncılara çok hızlı ulaşım cloud içerisinde kendi online rejisinde kanalını yönetebileceği bir sistem oluşturulmasını amaçlayan fikrini geliştirmek amacıyla İnovasyonda Kadın projesine katıldığını ifade etti. Proje boyunca mentörlerle birebir çalışarak ve kendisi gibi girişimci kadınlarla bir araya gelerek çok verimli eğitim süreçleri geçirdiğini dile getiren Akçaalan, proje bittikten sonra kendi işini kurduğunu ve patent başvurularını yaptığını anlattı. Akçaalan, Kendisi gibi fikirleri olan ve bu fikirleri bir işe dönüştürmede çeşitli zorluklar yaşayan kadınlar için çok önemli bir fırsat olduğunu ve kendi hayatı için bir dönüm noktası olduğunu da sözlerine ekleyerek konuşmasını sonlandırdı.

2.4.3. Daha Az Öncelikli Alanlarda Kadının Güçlendirilmesi: İran Örneği Oturumu *Düzenleyen: Kadın ve Gençler için Girişimciliği Geliştirme Vakfı (EDF)*

EDF üyesi Marta Vezvaei, EDF üyesi ve Dünya Bankası eski kıdemli danışmanı Nadereh Chamlou konuşmacı olarak yer aldığı oturumda İran'ın kırsal kesimindeki kadınların güçlendirilmesi konusu ve EDF'nin İran'ın kırsal kesiminde yaşayan kadınlar için ağ oluşturulması ve kapasite geliştirilmesi yoluyla yaratıcılık, inovasyon ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi alanındaki çalışmaları anlatıldı.

EDF Vakfının temel amacının okullarda girişimcilik için uygun odalar oluşturulması, mesleki eğitimler verilmesi gibi yöntemlerle genç kadınlarda girişimciliğe olan ilginin ve bilincin artırılmasına yönelik çalışmalar yapmak olduğu ifade edildi. EDF'nin özellikle ülkenin en çok

izole bölgelerine ulaşmayı ve bu bölgelerdeki kadınların bölgesel ve özel sorunlarına/ihtiyaçlarına cevap verebilecek özel bir model geliştirmeyi hedeflediği de eklendi. Böylece özellikle kadınların kendi işlerini kurma fikriyle yetişmesini sağlamayı hedefledikleri belirtildi. Yerel kurumların finansal olarak güçlendirilmesinin önemsendiği oturumda son olarak kadınların güçlendirilmesi için mikrofinans sağlanmasının önemli bir adım olmakla birlikte, vizyon alanını genişletmek ve makrofinansın ve diğer küresel yapıların cinsiyet eşitliğini ve kadının insan hakları, cinsiyet adaleti ve sürdürülebilir barış için insan haklarını garanti altına alacak şekilde dönüştürülmesini sağlamanın da kritik bir önem taşıdığına dikkat çekildi.

2.4.4. İslam İşbirliği Teşkilatı Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesi Oturumu

Düzenleyen: Ürdün Haşimi Krallığı Daimi Misyonu, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Daimi Gözlemci Misyonu, İslam Kalkınma Bankası ve ABD Orta Doğu Barışı Federasyonu

Oturumda konuşmacı olarak yer alan BM Kadın Örgütü İcra Direktörü Lakshmi Puri, İslam İşbirliği Teşkilatının 2030 hedeflerini gerçekleştirmek için dünya genelinde çok sayıda ülkenin bir araya gelmesiyle oluşan bir örgüt olduğuna dikkat çekti ve bu örgütün Dünya İnsani Zirvesi gibi büyük bir organizasyona imza atarak kadının güçlendirilmesinde insanlık kriterini ne kadar önemsendiğini gözler önüne serdiğini dile getirdi. Puri, kadınların ekonomik kalkınma için oldukça önemli bir rolü olduğunu ve İİT'nin bu bağlamda kadınların karar alma mekanizmalarında yer alması için tarihi adımlar attığını vurguladı. Pek çok İİT bölgesinde kadınların zorle evlilik, göç, mültecilik gibi çok çeşitli zorluklarla yüz yüze kaldığına dikkat çeken Puri, kadınların her alanda güçlendirilmesinin tartışmaya açık olmayan bir olgu olduğunu ifade etti. Puri ayrıca, İİT'nin İslam'ın ve İslam'da kadının ele alınmasındaki yanlış anlaşılmalara karşı çalışmalar yaptığını ve bu çalışmaların oldukça önemli olduğunu sözlerine ekledi. Kadının güçlendirilmesinde ihtiyacımız olan 3 önemli faktöre dikkat çeken Puri, bu faktörlerden ilkinin genç kadınların sürece katılımı onlarla ortaklık geliştirilmesi, ikincisini genç erkeklerin sürece dâhil edilmesi ve ortaklıklar geliştirilmesi ve sonuncusunu ise kuşaklararası ortaklık kurulması olarak tanımladı. Puri son olarak, BM Kadın biriminin İİT ile deneyim paylaşımı yapabilecekleri bir işbirliği geliştireceklerini ve 2030 hedeflerine ulaşmak için çalışmalar yapacaklarını duyurdu.

Ürdün Sosyal Kalkınma Bakanı Reem Abul Hassan, Ürdün'de sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin sağlanması hedefiyle kurulan komiteden bahsederek başladığı konuşmasında hükümetin özellikle eğitim, cinsiyet ayrımı, kadınların ekonomik ve siyasal hayata katılımı gibi konulara ağırlık verdiğini dile getirdi. Abul Hassan ayrıca Ürdün hükümetinin ülkelerinde barınan 1 milyon 3 yüz bin Suriyeli mültecinin (nüfusun %20'si) devlet ve halk arasında bir yük olduğunu ifade ederek bu nedenle hükümetin başta eğitim, konut ve sosyal koruma olmak üzere öncelik alanları belirlediğini dile getirdi. Abul Hassan ülkelerindeki Suriyeli mültecilerin %50'sinin kadın ve çocuklardan oluştuğunu ve bu durum ulusal kaynakları zorladığını ve uluslararası desteklere olan ihtiyaçlarını dile getirdi.

Arap ülkeleri teşkilatı Kadın, Aile ve Çocuk Birimi Direktörü Inas Mekhray, konuşmasında 2030 gündeminin Arap ülkelerine uyarlanmış hali olan Cario Bildirisinden bahsetti. Mekhray, bu bildirgenin İslam ülkelerindeki farklı koşullar ve özel ihtiyaçlar doğrultusunda uluslararası

düzenlemeleri reddetmeyen, cinsiyet eşitliği, kadının sosyal ekonomik ve siyasal katılımını sağlayarak kadının güçlendirilmesi kaygılarını taşıdığını ifade etti.

Afrika Kamu Denetçiliği Kıdemli Danışmanı Fatema Khafagy ise eşitlik, özgürlük, dayanışma ve sosyal adalet ilkeleriyle 15 yıldır yürüttükleri Arap kadınları programından bahsetti. Bu program kapsamında düzenli olarak bir ülkeyle bir araya gelerek deneyim paylaşımı yaptıklarını ve kadınların toplumsal cinsiyet konularının konuşulduğu siyasal alanda nasıl daha fazla yer alabileceği ile alakalı çalışmalar yapmayı hedeflediklerini ifade etti.

2.4.5. Bilim ve Teknolojide Daha Fazla Kadın: Geleceğe Bir Yatırım Oturumu

Düzenleyen: Danimarka, İngiltere, Kuzey İrlanda

Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (BTMM) alanlarında kadınların neden kariyer düşünmedikleri sorusunun ve daha yüksek maaşların mümkün olduğu bu alanlara kadınların yönlendirilmesi gerekliliğinin ele alındığı oturumda temel vurgu pazarın cinsiyete göre ayrıştırıldığı üzerine oldu. Danimarka temsilcisi konuşmasında kız öğrencilerin ilkokuldan itibaren meslek yönlendirmelerinde kadın işi erkek işi ayrımına maruz bırakıldıklarına değinerek bu duruma müdahale edilmesi gerektiğini dile getirdi. Kız öğrencilerin genç yaşlarda BTMM alanlarına yönlendirilmesi için farkındalık yaratılması gerektiği, böylece kadınların ileride düşük ücretli işlerde çalışma oranlarının düşürülebileceğini ifade etti. İngiltere ise BTMM alanlarının kadınların yer bulabileceği ve fikirlerini girişimciliğe dönüştürebilecekleri alanlar olduğunu ifade ederken kadınları bu alanlara yönlendirebilecek ve bu alanlar için cesaretlendirebilecek kariyer danışmanlarına ve kendilerini değerli hissetmelerini sağlayacak işverenlere ihtiyaç olduğunu vurguladı. Kuzey İrlanda temsilcisi ise kadınların kendilerini bu alanlara ait hissetmemelerinden dolayı teknoloji alanında çalışan kadınların sayısının düştüğünü dile getirdi. Ayrıca kadınların başarısızlıktan korktukları için çok fazla risk almadıkları dolayısıyla bu alanlardan uzak durduklarını, bunu aşmak için desteklenmeleri ve cesaretlendirilmeleri gerektiğini dile getirdi. Son katılımcı ise kadınları bu alanlara yönlendirmede ve kamusal alandaki algıyı yıkmada medyanın önemine vurgu yaptı.

2.4.6. Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Uygulanması: Hesap Verilebilirlik için Araçlar Oturumu

Düzenleyen: BM Kadın Birimi

BM Kadın Birimi Politika Direktörü Purna Sen, sürdürülebilir kalkınma için 2030 gündeminin öneminden bahsederek başladığı konuşmasında, cinsiyet eşitliği için her türlü şiddetin önlenmesi, ayrımcılık içeren yasal düzenlemelerin kaldırılması, ücretsiz çalışma ve ev içi çalışmada hakların sağlanması ve kadının karar alma mekanizmalarına katılımı konularında yapılacak çalışmaların önemine değindi. Bu alanlarda belirlenecek göstergeler, bunların takibi ve uygulamaya geçirilmesinin 2030 hedeflerinin başarılmasında belkemiği niteliğinde olduğunu ekledi. Sen, BM Kadın biriminin bu göstergeleri oluşturup takip eden bir ajans kurarak interaktif bir online platformla, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi için çalışmalarına devam ettiğine dikkat çekti. Bu platformun her ülkenin SKH'ni ne kadar uyguladığını, ne ölçüde başarılı olduğunu ve 2030'da tahminen ne aşamaya gelmiş olacağını belirlediğini ekledi.

Birleşmiş Milletler İstatistik Birimi Direktörü Stefan Weinfest konuşmasına, bölgesel, ulusal ve sektörel göstergelerden oluşan küresel göstergeler çerçevesinin, BM İstatistik biriminin yapmaya çalıştığı işin temelini oluşturduğunu belirterek başladı. Weinfest, belirlenen göstergelere göre ülkelerin yıllık olarak değerlendirilmesinin BM'ye 2030 hedeflerinin ne ölçüde gerçekleştirildiği ve durumun ne aşamada olduğunu göstermesi bakımından önemli olduğunu altını çizdi. Bu şekilde BM'nin genel kurulu hangi sektörlerde hangi coğrafi bölgelerde hangi konularda veya hangi hedeflerde problem olduğunu tespit edebildiğine dikkat çekti. Weinfest bu hedeflerin başarılmasında en önemli faktörün kapasite olduğunu ve ülkelerin kapasitelerinin finansal, kurumsal, insani ve teknik kapasite olarak ele alınması gerektiğini ifade etti. Küresel göstergelerde başarının sağlanması ve 2030 hedeflerinin başarılmasında ülkelerin bu kapasitelerden her birini artırması gerektiğini de sözlerine ekledi. Bir başka önemli unsurun ise nitelik olduğunu dile getiren Weinfest, niteliğin bilgiyi güvenilir hale getirdiğini ve ancak nitelikli ve güvenilir bilgilerin politikaları, davranışları ve farkındalıklar geliştirebileceğini ifade etti. Weinfest İkili Uyum programı ile sadece verilerden bahsetmediklerini, yöntemler ve kapasite geliştirme tarafının da olduğuna dikkat çeken Weinfest, bunların hepsinin entegrasyonun bir tarafı olduğunu, diğer tarafının ise bu programın diğer istatistik programlarıyla entegrasyonu olduğunu vurgulayarak konuşmasını bitirdi.

Meksika Ulusal İstatistik Kurumu Başkan Yardımcısı Félix Vélez Fernández Varela konuşmasına devlet ve Meksika ulusal istatistik ofisi arasında güçlü bir ortaklık yaratılmaya çalışıldığını ve bu noktada yararlanıcıların ve politika yapıcıların ihtiyaçlarının çok önemli olduğunu dile getirerek başladı. Meksikada bazı bölgelerde sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin hoş karşılanmadığını belirten Félix Vélez Fernández Varela ülkeler arası ortaklığın ve işbirliğinin önemli olduğuna dikkat çekti.

Asya Kalkınma Bankası Kuzey Amerika Temsilcisi Craig Steffenson, istatistiklerde bölgelere, sektörler ve ülkelere göre veri kayıpları oluştuğunu ifade ederek başladığı konuşmasında, bu durumun Asya ve Pasifik ülkelerinde daha fazla olduğunu ifade etti. Bu durum için geliştirilen değerlendirme yayınlarından bahseden Steffenson, bu yayınların toplumsal cinsiyetle alakalı olarak belirlenen sürdürülebilir kalkınma hedefleri için bölgeler arası ulaşılabilir ve karşılaştırılabilir verileri stoklamayı amaçlayan ve hedeflerin uygulanması için daha açık anlaşılır politika önerileri sunan bir araç olduğunu dile getirdi. Steffenson ayrıca bu yayının teknik ve istatistikî olmak üzere iki tarafı olduğunu ekledi. Teknik tarafın, temel dönüştürücü toplumsal cinsiyet meselelerine odaklanılarak sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile diğer toplumsal cinsiyete dayalı hedefler arasında bir kavramsal çerçeve oluşturulup, açıkta kalan alanlar için daha net politika önerileri sunmayı hedeflediğini ifade etti. Steffenson, istatistiksel tarafta ise veri kayıpları ve var olan veriler arasında bir haritalama yapar ve toplumsal cinsiyete dayalı hedefler arasında kalan boşlukları ve kayıpları gidermeye çalışır. Son olarak Steffenson, bu şekilde ülkeler sürdürülebilir kalkınma hedeflerini uygulamadaki başarılarını kendileri ölçebileceğini ve bölgesel farklılıkların elimine edilerek 2030 hedeflerine ulaşmada daha başarılı olunacağını vurguladı.

2.4.7. Kadının Ekonomik Güçlendirilmesi Oturumu

Düzenleyen: İngiltere, Kuzey İrlanda

İngiltere’de kadınların maaşlarının yükseldiği ve kadınlara ait işletmelerin sayısının arttığı fakat hala yapılması gereken çok şey olduğu vurgusuyla başlayan konuşmada bakan Caroline Dinene, işyerinde ücretlerdeki cinsiyet eşitsizliğine değindi. Bunun en büyük nedeninin aynı işler için kadın ve erkek çalışana atfedilen ücretlerdeki farklılık olduğunu söyleyen Dinene, bu sorunun çözümü için gerekli olan araçları şeffaflığın sağlanması, işyerlerinin modernize edilmesi, esnek ve paylaşılan iş sorumluluklarının sağlanması olarak sıraladı.

Luisa McSaily ise konuşmasında yine cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında nihai çözümün ücretlerdeki cinsiyete dayalı ayrımcılık olduğunu dile getirdi. Avustralya’da İşyeri Cinsiyet Eşitliği Ajansının yıllık olarak cinsiyet adaleti puan çizelgesini oluşturduğunu ve bu ajansın yüzden fazla çalışan üzerinde veriler toplandığını ifade etti. McSaily, göstergeleri ise işgücünün cinsiyet bileşenleri, idari kurumların cinsiyet bileşenleri, kadın ve erkek arasındaki eşit ücret dağılımı, esnek çalışma düzenlemeleri, taciz ve ayrımcılığa dayalı cinsiyet eşitliği ile alakalı çalışanlarla istişare olarak tanımlamıştır. McSaily 2014-15 döneminde cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğinin özellikle bazı sektörlerde yüksek seviyede olduğuna, örneğin finansal ve sigortacılık hizmetlerinde ücret eşitsizliğinin %35’lerde, kiralama ve emlak sektöründe %28’lerde, teknik servis sektöründe %27,3’lerde seyrettiğini belirtti. McSaily son olarak cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğinin en az olduğu alanların ise %9.3 ile eğitim ve kamu yönetimi olduğuna dikkat çekti.

OECD Genel Sekreter yardımcısı Mari Kiviniemi cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğinin altta yatan ve gündeme alınmayan sebeplerini eşit bir şekilde paylaşılmayan aile sorumlulukları, ücret politikaları ve ayrımcılıklar olarak tanımlayarak konuşmasına başladı. Kiviniemi yapılması gerekenleri ise anne ve babalara ücretli aile izni verilmesi, uygun maliyetli çocuk bakım hizmetlerine yatırım yapılması, yönetim kodları, hedef koyma, söylem geliştirilmesi, kamuda ve özel sektörde kotalar koyulması gibi yollarla kadın liderliğinin geliştirilmesi ve ayrımcılığa karşı yasaların güçlendirilmesi ve uygulanması gerektiğini ve yasaların şeffaflaştırılması gerektiğini vurguladı. OECD’nin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için geliştirdiği araçlar ve tavsiyeler olarak Kiviniemi, eğitimi girişimcilik ve istihdam alanlarında cinsiyet eşitliği için 2013 tavsiyeleri, kurumsal yönetimde G20 ve OECD prensipleri, kamusal alanda cinsiyet eşitliği 2015 OECD tavsiyeler olarak sıraladı.

Emmer Timmerson ise konuşmasına kadınları arkada bırakma tehlikesi ile karşı karşıya olduğumuza dikkat çekerek başladı. Özellikle teknoloji alanında kadınlar için daha fazla iş imkânı olduğunu belirten Timmerson, cinsiyet ayrımcılığına dayalı ücret eşitsizliğinin bireysel olarak çözümünün ailelerden geçtiğine dikkat çekti. Timmerson ailelerin en önemli eğitmenler olduklarını ve kadınları daha fazla kazanç sağlayabilecekleri iş alanlarına yönlendirilmesi için öncelikle ailelerin sonra eğitimcilerin oldukça önemli olduğunu ve bu alanda verilecek mentörlük ve sponsorluk hizmetlerinin ihtiyaç olduğunu belirtti.

2.4.8. İş Dünyasında Kadın Liderler Oturumu

Düzenleyen: İsrail, Kıbrıs, WePower Hareketi

İnsan zekâsının geleceğimiz olduğu ve tüm dünyanın dijital bir köy olduğu vurgusuyla başlayan panelde İsrail temsilcisi, yükselmenin başlangıcında olan bir devlet olan İsrail'in özellikle ileri teknoloji alanında kendini geliştirdiğini dile getirdi. İsrail'in bu hedeflerini gerçekleştirmek için kadın ve erkekler için eşit koşulların sağlandığından emin olmaları gerektiğini dile getiren temsilci yüksek teknoloji alanında daha fazla kadının yer almaya başladığını fakat özellikle yönetici pozisyonlarında daha fazla kadının yer alması için yapılması gereken şeylerin olduğunu dile getirdi. Temsilci, dijital modernizasyon merkezleri, online dijital eğitim kursları gibi fırsatlar yaratılması gerektiğini böylece kadınların kadınlar için daha eşit fırsatlar ortaya çıkaracağını dile getirdi. Ayrıca bu sektörlerin İsrail ekonomisinin belkemiği niteliğinde olduğunu ve toplum için daha iyi bir gelecek sağlayacağını da ekledi. Temsilci kadınların özellikle bu sektörlere yönlendirmenin önemini dile getirdiği konuşmasında kadınlara yönelik yatırımlar ve ekonomik kalkınmanın karşılıklı bağımlı olgular olduğunu vurguladı. Dolayısıyla kadına yönelik yatırımların tüm toplum için kazan-kazan bir durum olduğunu ve her zaman öncelik verilmesi gerektiğini dile getirdi. Bu bağlamda çözümün ise problemin tanımlanmasından sonra kaynakların kadınların eğitim, bilim ve teknoloji gibi alanlardan başlayarak yüksek kazanç sağlayabilecekleri alanlara yönlendirilmesi için kullanılması gerektiğini ifade etti. Fiziksel işgücü ve anaparanın yanı sıra teknolojik gelişmenin ekonomik kalkınma için itici güç olduğu sanayileşmiş ülkelerde kadınların hak ettiği fırsat değer ve konumu bulamadığı ve işgücüne yeteri kadar katılamadığı bir durumda kapsayıcı bir ekonomik kalkınmanın mümkün olmadığını vurguladı. Son olarak ise özellikle genç kızların eğitim sırasında mühendislik, teknoloji gibi yüksek nitelikli alanlara yönlendirilmesi bağlamında bir kültür ve algı yaratma çalışmalarının yapılması gerektiğini dile getirdi.

Kıbrıs temsilcisi ise günümüz dünyasında kadınların yavaş yavaş yüzünü teknoloji ve inovasyona çevirdiğini dile getirdiği konuşmasında Kıbrıs hükümetinin kadınlara girişimcilik, inovasyon, teknoloji ve liderlik alanlarında verdiği desteklerden bahsetti. Bu bağlamda kadınların karşılaştıkları zorlukları ise; iş-yaşam dengesinin sağlanması, cinsiyet eşitliğine karşı önyargılar, karar alma mekanizmalarında eşit temsiliyet gibi sorunlar olarak tanımladı. WePower Hareketi olarak kadınları sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın merkezinde gördüklerini ve esnek çalışma saatleri, pozisyonlarda eşitlik gibi ilkelerle cinsiyet eşitliği için çalışmalar yaptıklarını ifade etti.

2.5.Cinsiyet Eşitliği/Adaleti Kapsamında Gerçekleşen Oturumlar

2.5.1. Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Kadının Statüsü Komisyonu ile Bağlantısı Oturumu

Düzenleyen: Almanya, Avusturalya, Uluslararası İnsan Hakları Kuruluşları Komitesi, Asya-Pasifik Forumu

Oturum kadın haklarına feminist ve aktivist bakış açısıyla yaklaşılması gerektiği vurgusuyla başladı. Bu anlayışın, hem bu hareketin tarihsel gidişatını, mevcut çabaları, zorlukları; hem de sorunlu dönemlerde geleceğe yönelik olanakları göz önüne alarak harekete geçiren ve sosyal değişimi getiren bir vizyon sağlayacağına da dikkat çekildi.

Oturumda tanıtımı yapılan Uluslararası İnsan Hakları Kuruluşu'nun toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadın ve genç kızları özellikle eğitim ve sağlık alanlarında desteklemek ve korumak anlamında hayati bir öneme sahip olduğu vurgulandı. Her ülkede üzerine yoğunlaşılacak alanlar farklılık gösterdiği, örneğin bazı bölgelerde kadınların en temel ihtiyaç olan yiyecek içecek haklarına ulaşabilmeleri için çalışmalar yapılıyorken bazı ülkelerde kadına yönelik şiddet, ayrımcılık gibi konulardaki çalışmalara öncelik verildiği, bazılarında ise kadının karar alma mekanizmalarına ve siyasete katılımı alanlarının yoğunluk kazandığına dikkat çekildi. İnsan haklarını herkes için sağlayamadıkça küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine de ulaşamayacağımız dile getirildi. Avustralya İnsan Hakları Enstitüsü'nün çalışmaları örnek olarak gösterilirken, enstitünün hedeflerinin kadınların hamilelik ve sonrasında işe dönmeye alakalı yaşadıkları ayrımcılık ve bu haklarının temini için çalışmalar yapmak olduğu dile getirildi.

Uluslararası İnsan Hakları Kuruluşları Komitesi (International Coordinating Committee for National Human Rights Institutions-ICC) insan hakları konusunda kurulan küresel bir dernektir. 1993'te kurulan ICC, Ulusal İnsan Hakları Kuruluşlarını desteklemek ve güçlendirmek amacıyla Paris Prensiplerini benimseyerek ve insan haklarını desteklemek ve korumak için kadın liderliğinin desteklenmesi çalışmaları yapmaktadır. ICC, Ulusal İnsan Hakları Kuruluşlarının BM İnsan Hakları Konseyi ve Anlaşma Kuruluşlarıyla olan iletişimini kolaylaştırır ve destekler, Ulusal İnsan Hakları Kuruluşlarının birbirleri ile olan ilişkilerini kuvvetlendirmek için yıllık toplantılar ve iki yıllık konferanslar düzenler, BM ve diğer uluslararası kuruluşlar arasında Ulusal İnsan Hakları Kuruluşlarının rolünü destekler, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği işbirliği ile kapasite geliştirme sağlar⁵.

Ulusal İnsan Hakları Kuruluşları, BM'ye yereldeki insan haklarının durumu hakkında kanıta dayalı bilgi sağlamak ve saygın ülkelerdeki insan hakları normları ve standartları uygulamalarını geliştirmek üzere konumlanmıştır. Dolayısıyla ülkelerin kimseyi geride bırakmayacak insan hakları temelli anlayışı benimsemesinde önemli bir faktördür.

Uluslararası İnsan Hakları Komisyonu yasal danışmanlık, finansal destek gibi hizmetler sağlayarak kadın ve genç kızlara yönelik insan hakları ihlallerine karşı çalışmaktadır. Nisan 2015'te komisyon daha 3 protokol içeren daha özel toplumsal cinsiyet standartları oluşturmuştur. İlk protokol özellikle yerel, Müslüman, yaşlı ve engelli kadın bağlamında kadın meselesini ele almaktadır. İkinci protokol, çocukların genel sorunları ve gelişimlerine odaklanmaktadır. Üçüncü protokol ise farklı cinsel eğilimler ve toplumsal cinsiyet tanımlamalarına eğilmektedir. Komisyon soruşturma, yasal yardım alma hizmeti ve dava takibi gibi hizmetler sağlamaktadır.

Komisyon kadına karşı her türlü şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar yaparken devletle ve sivil toplumla işbirliği yapan bağımsız bir idaredir ve yerel ve uluslararası mecrada insan haklarının sağlanmasında bir köprü görevi görmektedir.

⁵ Global Alliance of National Human Rights Institutions, <http://nhri.ohchr.org/EN/IHRS/Pages/default.aspx>

2.5.2. Taahhütten Harekete: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Doğru Küresel Liderler'in Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi (GEWE) Projesi Vaatlerinin Değerlendirilmesi Oturumu

Düzenleyen: Çin, Danimarka, Kenya, Meksika

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'Nun uyguladığı bir proje olan Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi (Gender Equality and Women's Empowerment – GEWE) Projesinin tanıtıldığı oturumda BM genel Sekreteri ve BM Kadın Birimi İcra Direktörü Phumzile Mlambo, Tüm Çin Kadınlar Federasyonu Grubu Lider Parti Üyeleri Grubu Genel Sekreter Yardımcısı Meng Xiaosi, Kenya Kamu Hizmetleri, Gençlik ve Toplumsal Cinsiyet İşleri Bakanlığı Kabine Sekreteri Sicily K. Karuki ve Meksika temsilcisi konuşmacı olarak yer aldı.

Oturumun moderatörlüğünü yapan Danimarka Çocuk, Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakanı Ellen Trane Norby konuşmasına, cinsiyet eşitliğinin, hem erkekler hem de kadınlar için ve bir bütün olarak toplum için kazan-kazan bir olgu olduğunu ve Danimarka'nın bu kazan-kazan olguyu uygulayan iyi bir örnek olduğunu vurgulayarak başladı. Norby, Danimarka'da kadınların karar alma mekanizmaları ve işgücü piyasalarında eşit fırsatlar elde etti. Norby devletin kadınların güçlendirilmesi için çeşitli yollara müracaat eden sosyal yardım sistemi ile işbirliği içinde hareket ettiğini vurguladı. Danimarka'nın kadınlara yönelik sağladığı haklar ve uygulamalarına değindiği konuşmasında Norby, kadınların doğumla ve çocukla alakalı haklarına değindi. Bu hakların genel çerçevesini ise; kadınların doğum sonrası aynı işine geri dönebilmesi, işyerinde hamilelik dolayısıyla maruz kaldığı ayrımcılığa karşı yaptırımlar, ailesi çalışan her çocuk için kreş hakkının sağlanması zorunluluğu, kadın ve erkekler için esnek çalışma koşulları, ailelere çocuklarına bakım hizmeti sağlayabileceği koşulların oluşturması olarak belirtti. Ve tüm bu araçların sürdürülebilir kalkınma ve refahın sağlanmasında gerekli olduğunu ekledi. Norby son olarak Danimarka'da yüksek eğitim alan kadınların sayısının erkekleri geçmiş durumda olduğunu fakat hala kadına yönelik şiddet, insan kaçakçılığı gibi problemlerle karşılaştıklarını ifade etti.

Meng Xiaosi, yaptığı konuşmada kadını güçlendirme, yoksulluğu azaltma, eğitim ve istihdam olanaklarının artırılmasında çeşitli yöntemler olduğuna fakat emek göstermeden bu konuda başarının sağlanamayacağını bilmemiz gerektiğini ifade etti.

Sicily K. Karuki konuşmasına kadının güçlendirilmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında en önemli faktörün toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme olduğunu vurgulayarak başladı. Karuki, cinsiyete duyarlı bütçenin BM Kadın biriminin belirlediği 5 numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Hedefinin başarılması için en önemli yol olduğunu ekledi. Karuki Kenya parlamentosu tarafından eşitlik ve ayrımcılığı önleme prensiplerinin tüm ulusal ve ülke politikalarında tesis edilmesi amacıyla kurulan Ulusal Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu'nun çalışmalarına değindi. Komisyonun odaklandığı 3 alandan ilkinin kadınlara ulaşılabilir ve uygun fiyatlı kredi imkânı sunan ve tamamı Kenya hükümeti tarafından finanse edilen kadın girişimcilik fonları olduğunu belirtti. İkinci olarak, ekonomik fırsatları artırmada ve ekonomik hayata katılımı artırmaya yönelik yine Kenya hükümeti tarafından finanse edilen genç girişimcilik fonlarına; ve son olarak ise finansal kaynaklara erişimde zorluklar yaşayan genç kadın engelli girişimcilere Kenya hükümeti tarafından sağlanan girişimcilik fonlarına değindi. Kenya'nın

toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için kamu özel sektör ortaklığı yaklaşımını benimsediğini belirten Karuki, özel sektörün, hükümetin toplumsal cinsiyete duyarlı çalışmalarına benzer programlar ve modeller uygulayarak kadının güçlendirilmesine katkı sağladığı örneğini verdi. Karuki, kamu-özel sektör ortaklığının, kadınların iş hayatında finansal kaynaklara daha kolay ulaşması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin başarıyla uygulanabilmesinde önemli bir faktör olduğunu belirtti. Kadının ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanında toplumsal cinsiyete duyarlı politikaları iyi uygulamalara dönüştürme hedefleri olduğunu belirten Karuki, Kenya hükümetinin özellikle aile ve eğitime yatırımlar yaptığını vurguladı.

Mexico temsilcisi Lauren, eşitlik ve karar alma mekanizmalarına katılım arasındaki yüksek koordinasyonun toplumsal cinsiyet perspektifiyle sağlanacak ekonomik kalkınma ve kamu yönetimi için önemli bir araç, aynı zamanda da kadın ve genç kızların insan haklarının garantisi olduğunu vurguladı. Lauren Mexico başkanının ev içi işlerde, ücretsiz bakım ve aile işlerinde ortak sorumluluk ilkesini benimsediğini belirterek Mexico'nun devletin bu alandaki sorumluluklarını tanımlayan, ölçen ve takip eden bir mekanizma oluşturduğunu ifade etti. Bu bağlamda Mexico'da özellikle okul öncesi eğitim ve günlük bakım merkezlerine yönelik çalışmaların önem kazandığı belirtildi. Kadının iş hayatına katılımını ve insan onuruna yaraşır işlerin sağlanması amacıyla istihdam öncesi ve ayrımcılık yapılmamasına yönelik Mexico standartları belirlendiğini dile getiren Lauren, bu standartların iş yerindeki ayrımcılık, istismarı da içeren şiddet ve mobbing gibi problemleri içerecek şekilde geliştirildiğini ifade etti. Lauren ayrıca yapılan bu çalışmalar sonucunda kadınlara ait KOBİ'lerin sayısında yaşanan artışa dikkat çekti.

SONUÇ

BM KSK 60. Oturumunun ana teması olarak belirlenen ‘Kadınların Güçlendirilmesi ve Bunun Sürdürülebilir Kalkınmayla İlişkisi’ gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkeler ve hatta gelişmemiş ülkeler de dâhil olmak üzere ülke gündemine alınan bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. BM Kadın Birimi ise pek çok ülke temsilcisinin gerçekleştirdiği oturumlarla, hem ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmadaki başarı durumlarının tespit edilmesi hem de ülkeler arasında fikir alışverişi yapılmasına katkı sağlamaktadır. Gerçekleştirilen oturumlarda kadınların güçlendirilmesi; kadının güvenlik ve barış süreçlerindeki rolü, kadına yönelik şiddet, insan hakları çerçevesinde kadın mülteci ve sığınmacılar, ekonomik, sosyal ve politik hayata katılım gibi temalarla ele alınmış ve sürdürülebilir kalkınma ile ilişkilendirilmiştir.

Kadınların güvenlik ve barış süreçlerindeki rolü temasıyla gerçekleşen oturumlarda öne çıkan söylemler çatışma, savaş ve terör ortamındaki kadın ve genç kızların özel ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiği üzerine olmuştur. Taciz ve şiddeti de içeren bu özel ihtiyaçlar doğrultusunda kadınların insan haklarına dayalı koruma mekanizmalarına erişim imkânlarını artırmanın gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda gerçekleşen tüm oturumlarda ise, çatışmaların önlenmesinde ve kalıcı barışın inşasında kadınların her türlü karar alma mekanizmalarına katılmasının ve lider pozisyonlarda yer almalarının önemi vurgulanmıştır.

Kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi kapsamında gerçekleşen oturumlarda ise kadına yönelik şiddetin başta gelen sebeplerinin şiddetle mücadelede kavramsal açıklıklar ve kadının politik alanda yeteri kadar temsil edilememesi olduğu ortaya konmuştur. Kadının hayatın her alanına aktif katılımını engelleyen şiddetin önlenmesine yönelik farklı oturumlarda farklı çözüm önerileri sunulmuştur. Bu önerilerden öne çıkanlar; katı, yaptırım gücü yüksek, hesap verilebilir ve caydırıcı ceza sistemleri oluşturulması, resmi organlara fiili sorumluluklar verilmesi, konuyu sadece devletin değil diğer aktörlerin de ele alması gerektiği, uygulamaların takip edilmesi gerektiği, küresel düzeyde daha fazla koordinasyonun sağlanması ve kültürel dönüşüm olarak sıralanabilir.

Güç ve savaş mağduru kadınlar teması kapsamında gerçekleşen oturumlarda ise daha fazla olarak Ürdün, Lübnan, Filistin gibi doğu ülkelerin problemlerinin ele alındığı gözlemlenmiş ve küresel uygulamaların oldukça yetersiz olması vurgusu öne çıkmıştır. Oturumlarda göç ve savaşın bölgesel bir problem olarak ele alınmaması gerektiği, bu bölgelerde yaşayan kadınların cinsel istismar ve güvenlik sorunuyla karşı karşıya kaldıkları dile getirildi.

BM KSK 60. Oturumları çerçevesinde gerçekleşen oturumlarda sıklıkla yapılan vurgulardan, sürdürülebilir kalkınmanın en temel göstergesinin kadınların ekonomik hayata katılımının olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda ekonomik hayata katılım bağlamında gerçekleşen oturumlarda pazarın cinsiyete göre ayrışması sorunu, ücretlerde cinsiyete dayalı ayrımcılık sorunu, cam tavan problemi ele alınmıştır. Düzenlenen oturumlarda ortaya çıkan ortak öneriler ise; iş yaşam dengesinin sağlanması, eşit çalışma koşullarının sağlanması, başta kadınların az

yer aldığı inovasyon ve teknoloji alanları olmak üzere kadınların ekonomiye katılımının teşvik edilmesi olmuştur.

BM KSK 60. Oturumları çerçevesinde özellikle üzerinde durulan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi ‘Sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik kalkınmayı sağlamak, tam ve üretici istihdamı ve insan onuruna yakışır işleri sağlamak’ ve ‘Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konumlarını güçlendirmek’⁶ olmuştur. Ayrıca silahlı çatışmaların kadınlar ve kız çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin bir anlayış geliştirilmesinin ve onların korunması ve barış süreçlerine tamamen dâhil edilmesi için etkili kurumsal düzenlemeler yapılmasının uluslararası barış ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesinde önemli ölçüde yararlı olabileceğini kabul eden 1325 Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararına⁷ da oldukça dikkat çekilmiştir.

BM KSK 60. Oturumu çerçevesinde gerçekleşen yan etkinliklerde üzerinde durulan kadına yönelik meseleler Türkiye’nin de gündemindedir. Türkiye kadın, çocuk ve çalışma hayatına ilişkin hak ve özgürlükler alanında uluslararası standartların uygulanacağı taahhüdünü vermiş ve bu yönde çalışmalarını sürdürmektedir. Anayasada kadın erkek eşitliği ibaresi açıkça yer almış ve yasal düzenlemelerde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Hükümetimiz tarafından yapılan düzenlemelerle, iş yerlerinde psikolojik tacizin (Mobbing) önlenmesi, kadın istihdamının artırılması ve fırsat eşitliğinin sağlanması, ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadınların karar alma mekanizmalarına katılımı gibi pek çok alanda iyileştirmelere gidilmiştir. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve kapsayıcı ekonomik büyümede aile ve kadını önceleyen bir vizyonla hareket eden Türkiye özellikle kadının ekonomik hayata katılımı konusunda önemli uygulamalara imza atmıştır. Kadının çalışma hayatına katılımını ve doğum sonrası iş hayatına dönmesini teşvik etmek ve kolaylaştırmak hedefiyle emzirme ödeneği, doğum ve süt izinleri, doğum öncesi ve sonrası iş göremezlik izni, doğum yardımı ödeneği, doğum borçlanması, işyerlerinde kreş açılması zorunluluğu, büyükanne desteği gibi uygulamalar geliştirilmiştir. Ayrıca iş-yaşam dengesinin sağlanması adına profesyonel bakıcılık hizmetlerine erişim imkanının sağlanması gibi çalışmalar yapılmıştır. Kadın liderliği ve girişimciliğine de özel önem verilmiş ve kadınlara yönelik teşvik edici uygulamalar yapılmıştır. Türkiye ayrıca ev sahipliği yaptığı G20 dönem başkanlığı sürecinde kurduğu Kadın 20 açılım grubuyla ekonomik kalkınmada kadına verdiği önemi dünyaya göstermiş ve bu konuda öncü olmuştur.

Kadına yönelik şiddet konusunda ise Türkiye 2011 yılında İstanbul Sözleşmesini imzalayan ve hiçbir çekince koymaksızın kabul eden ilk ülke olmuştur. Kadına yönelik şiddeti önlemedeki kararlılığını ortaya koymak üzere Türkiye Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerini (ŞÖNİM) ve Alo 183 Sosyal Destek hattını kurmuştur. Ayrıca yaptığı yasal düzenlemelerle yalnızca şiddete uğrayan değil uğrama ihtimali olan kadınları da güvenceye almayı hedeflemiş, şiddet suçlarında ceza indirimlerini kaldırarak yasaların daha yaptırıcı olmasını sağlamıştır.

⁶ Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, BM, <http://unesco.org.tr/dokumanlar/duyurular/skh.pdf>

⁷ 1325 Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararları,

<http://www.peacewomen.org/assets/file/TranslationInitiative/1325/1325turkish.pdf>

Kadın ve Demokrasi Derneği olarak küresel alanda düzenlenen toplantılar, forumlar, sempozyumlar ve zirveleri takip ederek ülkemize yönelik yanlış algıları düzeltmek ve ülkemizdeki kadınların statülerini güçlendirmek için gerekli kazanımları almayı hedeflemekteyiz. Bu bağlamda ise BM, AB gibi küresel yaptırım gücü olan ortamlarda Türk kadınıni temsil etmeyi oldukça önemsiyoruz.

KAYNAKÇA

Australians' Attitudes to Violence Against Women, 2013, Vic Health, <https://www.vichealth.vic.gov.au/media-and-resources/publications/2013-national-community-attitudes-towards-violence-against-women-survey>

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20) Rio de Janeiro, Brezilya 20-22 Haziran 2012 Konferans Çıktısı

Bringing in the Bystander, The New Hampshire University, <http://cola.unh.edu/prevention-innovations/bystander-overview>

Global Alliance of National Human Rights Institutions, <http://nhri.ohchr.org/EN/IHRS/Pages/default.aspx>

OIC Plan of Action for Advancement of Women OPAAW, 2008, OIC, http://www.oic-iphrc.org/en/data/docs/legal_instruments/OIC%20Instruments/OPAAW/OPAAW%20-%20EV.pdf

Sürdürülebilirlik Kalkınma Hedefleri, BM, <http://unesco.org.tr/dokumanlar/duyurular/skh.pdf>

1325 Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararları, <http://www.peacewomen.org/assets/file/TranslationInitiative/1325/1325turkish.pdf>

Women, Business and the Law Report, World Bank, 2016, http://wbl.worldbank.org/~/_media/WBG/WBL/Documents/Reports/2016/Women-Business-and-the-Law-2016.pdf

World Commission on Environment and Development (WCED), Our common future: The Brundtland report, (Oxford: Oxford University Press, 1987).